

WILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

SESTADIENIS, RUGPĖČIO (AUGUST) 23, 1947

Už Pastovios Taikos ir
Liaudies Laimėjimų
Apsauginį!

Vilnis Talpina Daugiausia
Zinių iš Amerikos, Lietuvos
ir Kitų Šalių

VOLUME XXVIII, NO. 19.

KAINA KETURI CENTAI

Kruvinos Demonstracijos Prieš Britus Egipte

POLICIJA SUŽEIDĖ 10 DEMONSTRANTŲ

Britai Turi Buti Išmesti Jėga Iš Egipto,
Šaukė Tūkstantinės Demonstrantų Minios

KAIRAS, rugp. 22.—Prie šios Al Azhar mečetės čia šandien įvyko tūkstantinių minių demonstracijos prieš britus. Demonstrantai šaukė, kad britai turi tuojau išsikraustyti iš šalies, ir jei jie patys kraustytis neturi omenyje, egiptėnai juos turi iškraustyti jėga.

RAITŲJI POLICIJA KELETŲ KARTU įsiveržė į minių kapodama demonstrantų galvas gumineis lazdomis. Kuomet tos demonstracijos neišvaikė, policija ir tuo pačiu laiku pribuvę kariai paleido eilę šūvių į minią. Apie 10 asmenų buvo pavojingai sužeista.

Policijos ir kariuomenės sustiprinimai buvo išaukti, kuomet demonstrantai pasileido miesto centro link. Jie buvo su laikyti Malika Farida aikštėje, kur vėl buvo šaudyta į minią.

(Egipto valdžia po savo tautos spaudimo pati reikalauja britų pasitraukimo, bet nemori platus liaudies judėjimo prieš britus.)

Zinios Iš Pasaulinio Darbininkų Judėjimo

INDONEZIJIA

JOGJAKARTA.—Indonezijos profesinių sąjungų (unijų) centras kreipėsi į Indijos ir Ceylono salos laivų krovinius ir uosto darbininkus boikotuoti olandų laivus ir visus kitus laivus, kurie veža karinius reikmenis olandams Indonezijoje.

AUSTRALIJIA

SIDNEY.—Policija išardė studentų demonstraciją, kuri buvo surengta išreikšimui solidarumo su Indonezijos respublika. Šalia studentų demonstracijose dalyvavo ir unijų atstovai. Policija suėmė 13 asmenų. Visų universitetų studentų atstovai sudarė tarybą sulmų apgynimui. Komitetui vadovauja filosofijos profesorius A. K. Stout.

FRANCŲZIJA

PARYŽIUS.—Gyvenime pradėdama vykdyti angliakasių darbo sąlygų gerinimo programą, kurią išskovojo komunistų vadovaujama angliakasių unija. Programa numato pensijas angliakasiams, lengvesnius darbus (sargų ir pan.) senstantiems, geresnes švaros sąlygas prie kasyklų ir t. t.

URUGVAJUS

MONTEVIDEO.—Urugvajaus generalinė unijų konferencija, prie kurios priklausė 134 industrialinės unijos išreikšė savo solidarumą su kaimyninio Paragvajaus demokratine armija, kuri veda sukilimą prieš reakciniai-fasistinę prezidento Hidalgo Morinigo valdžią. Pranešama, kad Amerikos žibalo kompanijos remia prezidento Morinigo režimą.

IRANAS

TEHERANAS.—Irano darbininkai yra nepaprastai pasipiktinę dėl teismų šalikuomo. Nors 40 darbininkų buvo nužudyti streiko metu anglo-amerikiškos žibalo kompanijos laukose, tie tiesioginiai atsakymai už žudynes gavo vien trumpas kalėjimo baumes—mažiau negu vienus metus.

ORAS

Šilta ir tvanku. Numatoma 96 laipsnių temperatūra.

New York Broadway'aus teatro artistės pagelbsti pikietuoti Brooklyn Trust kompanijos banką, kurio darbininkai streikuoja už aukštesnes algas ir žmoniškesnes darbo sąlygas. Streikieriai yra nariai CIO unijos, o čia pikietuotojų artistės vaidina Broadway teatre dramoje "Finian's Rainbow".

Liaudies Administracija Veikia

GRAIKIJOS LIAUDIES JEGOS VALDO TERITORIJOS DAUGUMA

ATENAI, rugp. 22.—Graikijos demokratinė armija dabar jau valdo šalies teritorijos didžiausią dalį ir monarcho-fasistinės valdžios jėgos virus randasi defensyvoje.

Demokratinė armija (užsienyje dažnai dar vadinama liaudies partizanais) prasimušė iki Korintijos įlankos pietuose ir rytuose okupavo Helikono kalną, 65 kilometrai nuo pačių Atėnų. Vakarinėje ir Rytinėje Makedonijoje, kaip ir Epirje bei Trakijoje, liaudies jėgos visur per paskutines kelias savaites pasiekė didelius laimėjimus.

Monarcho-fasistinė spauda rodo didelį susirpinimą. Nurodoma, kad Atėnų valdžia turi vien tris kariuomenės korpusus kovos stovyje, ir kad kiti daliniai išmityti miesteliuose ir kaimuose, iš visų pusių apsupti liaudies kariškių jėgų ir priešingų liaudies žmonių, tie daliniai turi sunkių užduočių save ginti, jau nekalbant apie kovą prieš partizanus.

Zervaso Organas

Kraštutiniai desinė spauda, kaip generolo Zervaso (buvusio kvilvingo) organas, ir keli kiti laikraščiai atakavo tuos monarchistus, kurie jau pradeda pasukbomis kraustytis iš Graikijos. Tie laikraščiai taipgi kritikavo karinę vadovybę, prieš kurią Zervas jau seniai turi eilę skundų.—Kad jis nėra pakankamai griežta prieš liaudies jėgas ir t. t.

Iveda Administraciją

Kol visoje Graikijoje dar nėra sudaryta provizorinė demokratinė vyriausybė, kuri prave-

OLANDIJA BANDO IŠSISUKINĖTI: T.S.R.S.

Gromyko Kaltino Olandiją JTO Saugumo Taryboje Posėdžio Vertimu Į Komediją

LAKE SUCCESS, rugp. 22.—Tarybų Sąjungos atstovas Andrei Gromyko šandien JTO Saugumo Taryboje griežtai kritikavo Olandiją ir kaltino ją nore vien išsiskubinti iš atsakomybės dėl savo žygių Indonezijoje.

Gromyko nurodė, kad manevras Olandija bando išsiskubinti atsakomybės, kuri taip aiškiai ant jos krūva.

Kaip yra žinoma, Olandija pareiškė, kad JTO nutarimai jai nėra privalomi Indonezijoje, kadangi "indonezai sulaužė paliaubas". Tačiau visi bešališki šaltiniai nurodo, kad indonezai kaip tik buvo suinteresuoti palaikyti paliaubas ir nebūtų pradėję naujų karinių veiksmų be reikalo. Faktiniai olandai sulaužė paliaubas pirmą dieną po pasirašymo,—dar daugiau,—iš gerai informuotų šaltinių sužinoma, kad olandų karinė vadovybė Indonezijoje prieš "sintinkant" su paliaubomis žinojo, kad jos bus sulaužytos.

Paskutiniųjų Ivykių Trumpi Pranešimai

LONDONAS.—Britai išsiuntė keturis laivus su virš 4,000 žydų emigrantų iš pietinio Francūzijos uosto Port de Bouc į Hamburgą, Vokietiją, iš kur jie bus sugrąžinti į išvietintų asmenų stovyklą britų zonoje. Emigrantai atmetė britų ultimatinį reikalavimą išlipti Francūzijoje.

WASHINGTON.—Prie valstybės departamento esanti pareigūnai pareiškė, kad Amerika savarankiškai veiks ir Korėjos klausimu nesitardama su Tarybų Sąjunga.

POPLARVILLE.—Senatorių Bilbo mirtis iššaukė naujas galimybes dėl rinkimų Mississippi valstijoje. Kadangi sekantieji metai yra bendrų rinkimų metai, pirmųjų (primarij) rinkimų nereikės iš kiekvienas, galintis gauti 50 parąų kiekviename apskrityje, gali kandidatuoti.

MOISSON.—Tarptautinėje skautų organizacijoje buvo kilę protestai prieš išvietintų stovyklų skautų pripažinimą. Buvo nurodyta, kad pabaltiečių, lenkų ir kitų išvietintų stovyklų skautai neatstovauja savo kraštų jaunimo.

Indijos Riaušės Jau Reikalavo 1500 Aukų

JULLUNDUR, rugp. 22.—Punjabo provincijoje per paskutinių dviejų savaitį riaušės žuvo nemažiau kaip 1,500 asmenų. Riaušės prasidėjo musulmonų užpuolimas ant induų ir sikų vakarinėje Punjabo dalyje, bet dabar, kuomet naujas tubėžis tarp Pakistano ir Indijos perkerta Punjabą, sikai pradėjo keršto akciją prieš Indijos pusėje likusius musulmonus.

Apšaukėjama, kad Indijos valdymoje Punjabo dalyje raudasi 150 musulmonų kaimų, ir kad sikai dabar nesuvaldomai praveda žiaurias skerdynes tarp jų kaimų gyventojų.

Palestinai. Man rūpi tik nekalta nužudyti britai.

Koks skirtumas tarpe Astorienės ir socialistų Attlee?

Bus dar du "Vilnius" piknikai—Rockforde ir šale Clevelando. Rugsėdiųjų piknikas įvyks 31 d. rugsėdžio, o clevelandiečių 7 d. rugsėjo.

Tikimės, kad abu piknikai bus pasekmingi.

Vietos draugai dirba entuziastiškai, kad viskas kuo puikliausia pavyktų.

L. Prūseika.

Kasdieną—

Staugia Slaptas Memorandumas Smetonos Mokyklose Už Jodį Penktukas

Merwin Hart, frankistų agentas Amerikoje, rašo: "Gal būti, kad karo su Rusija nebus. Bet jeigu būtų, Ispanija mums bus reikalinga, desperatiškai reikalinga. Tačiau, jau laikas susitarti dėl savitarpio pagalbos." Gal jau ir tariasi.

1951 metais Vokietijos plieno produkcija turi būti išskelta iki 10 milijonų tonų, o anglies produkcija iki 12 milijonų tonų.

Tos skaitlinės įrašytos slapta memorandume, kurio autorius yra generolas Lucius Clay ir britų generolas Robertson.

Už keturių metų Vokietija turi stovėti Vakarų Europos priekšakyje.

Apie tą memorandumą rašo Frederick Kuhl, "Sun" korespondentas.

Francūzija mėgina protestuoti, bet ar tai su ja skaitysis?

Visa kongresinė produkcija sutalpianta "Kongresiniame Rekorde". Per perėjęs sesiją ta produkcija pasireiškė daugiau kaip 20-čia milijonų žodžių.

Potvynys žodžių, žodžių, žodžių.

Kas tai aprokavo, kad kiekvienas Kongreso nario žodis atsiaina taksų mokėtojas penkis centus.

O kiek ekstra milijonų tie žodžiai atneša korporacijoms?

Chryslerio korporacija pernai sirguliuo. Už pirmus šešis mėnesius ji pasidarė 4 milijonus dolerių pelno. O šiemet, per pirmąjį pusmetį, ji susikrovė 36 milijonus.

Už tą patį laikotarpį Standard Oil of Indiana šiemet susižėdė 40 milijonų, o pernai 33 milijonus.

Texas Oil Co., pernai padarė 29 milijonus, o šiemet 53 mil.

International Paper Co., pernai pelnė 11 milijonų šiemet 26 milijonus.

O paklausti jų raudų, tai nėra didesnių siratų.

20 d. rugpėčio "Naujiense" juodai ant balto parašyta, kad Smetonos laikais "Lietuvos mokyklose jaunimas buvo auklėjamas demokratinėje dvasijoje Jaunuolis, apleidamas aukštąsias Lietuvos mokyklas, išsidavio su gilii įsitikinimu, kad teisė yra valstybės pagrindas".

Grigaitizmas nučiuožė pas smetonizmą.

Klerikalų kontrolė u o j a m s "Knights of Columbus" organizacija šiuolaikis nударėjo prie taško, kur prasideda atviras kursymas karan.

Savo konvencijoj Bostone ji priėmė rezoliuciją, reikalaujanti sumušti Rusiją, nes ji nori "sunaikinti Amerika".

Be Vatikanos žinios jie taip nestaugu. Pats Vatikanas manevruoja ir vienai ir kitai, bet jo gramafonai Amerikoje iškiša visas ylas iš maišo.

Aukštadvasė aristokratė Lady Astor pasakė reporteriams: "Man nerūpi kiek žydų užmuša

Nikolai Petkovo Byla Nebus Persvarstyta

SOFIA, rugp. 22.—Aliantų Kontrolės Komisijos pirmininkas Bulgarijoje generolas Čerepianovas atmetė komisijos amerikiečių apeliuoti už mirtiną teisę Bulgarijos dešiniųjų šampoklininką Nikolą Petkovą. Petkovas buvo Bulgarijos teismo pamerktas mirti už šampoklo rengimą prieš valdžią.

Aliantų Kontrolės Komisijos pirmininkas Čerepianovas (TS-RS generolas) pareiškė, kad Petkovo reikalas yra grynai vidujinis Bulgarijos klausimas.

(Bulgarijoje veikia Aliantų Kontrolės Komisija kaip vienos šalių, kuri karo metu kovojo prieš jo pusėje.)

LIVORNO (Leghorn).—Amerikos karinis štabas Italijoje praneša, kad JAV karinės jėgos liks šalyje per ateinančią žiemą.

VILNIS

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$3.75, Chicago \$9.00, six months \$4.75, Canada \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$9.00, six months \$4.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$8.00, six months \$4.75; outside of Chicago, one year \$2.50, six months \$1.50.

Advertising rates on application. 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill. Phone VICTory 7325-7326 Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Gestapiška

Vakar dienos "Vainys" tilpo platus pranešimas, kaip kongresinės komisijos advokatas Irving McCann užpūlo ir sumušė Darbo Federacijos advokatą Joseph Padway. Ta gestapiško chuliganizmo scena įvyko Hollywood, vedant tyrinėjimą tyliu jurisdikcinių streikų. Darbo Federacijos prezidentas Wm. Green tuo diene telegrama kongresmanui Kearns, pirmininkui tos komisijos, reikalaujamas pravyti McCann'ą. Su tuo reikalavimu sutiks visi Amerikos darbininkai.

Jei gestapiška kumštis yra vyriausias McCann'o argumentas, tai su tokiu tipu jokių diskusijų negali būti. "Jis jau iš praicitis turi nesėkmingą reputaciją, reputaciją aršaus priešo darbininkų judėjimo.

Bet kas taip pakėlė McCann'o ūpą, kad Kongresinės Komisijos tyrinėjime jis nusitarė pademonstruoti savo chuliganiškus gabumus?

Amerikos darbininkai ir visa pažangioji visuomenė gerai atsimena Philip Murray žodžius: Hartley-Tafto bilius yra žingsnis link fašizmo!

Štai kokioje atmosferoje tokie kaip McCann stiprybė semia.

Kaip reagojo į tą gestapišką incidentą komercinė spauda? Washingtono "Times-Herald" duoda ryškų atsakymą: "Šiuo metu šiuo atgalviu! Tai smaugiausia šių metų naujiena!

Kokia tai puiki naujiena! McCann staigiai pasidarė amerikozmo čempionas! "Times-Herald" šaukia: Daugiau tokių epizodų!

"Times-Herald" išreiškia nuomonę fašistų ir pro-fašistų. O kiti komerciniai laikraščiai, kurie tyli apie tą gestapišką sceną, savo tyliėjimu parodo, kad jie nekovos prieš smurtą ir chuliganizmą.

Rumunijos Demokratija Ir Jos Priešai

Pastaruosiu laikų Rumunijos būklė žymiai pasitaisė. Šių metų derlius buvo geras. Duonos rumunams užteks. Industrinis frontas pavaliai atsigaua. Reikėjo didžiausius pastangų atsteigt industrines imones. Atsteigime žibalo jonių taip pat padaryta stambaus progreso.

Rumunijos valdžia šiuo laiku labiausiai rūpinasi valutos stabilizacija ir biudžeto subalansavimu. Išrodo, kad jai pasisekė atlikti tas labai sunkus darbas.

Su spekuliantais, sugrobisiais gausybės prekių, vedama pasekminga kova.

Rumunijos parlamento išleido visą eilę įstatymų apie industrinių jonių reguliavimą ir stambųjų bankų nacionalizaciją.

Rumunijos darbininkai, valstiečiai ir inteligentija turėjo galimybės įsitikinti, kad jų demokratinė valdžia veda šalį geru keliu, veda į gerbūvišką ateitį. Darbininkai susiorganizavo į stiprias unijas. O valstiečiai, pirmą kartą savo tautos istorijoje, pasijuto esą tikrais savo šalį šalininkais. Jiems dabar priklauso ta žemė, kurią pirmiau valdė bajorai.

Bet Rumunijos demokratija turi ir priešų. Jie neskaityti, bet jie dideli bliovikai, nes liko be turty ir be įtakos.

Rumunijos parlamento įsakymu, uždaryta tautininkų caranistų partija, kuriai vadovavo Maniu, Michalake ir Pepsku. Ši partija buvo priešinga visoms reformoms, o praeityje jos vadai laizė Hitlerio ir Mussolinio batus.

niu vardas. Tai trivirvis chameleonas, mokąs lōsti visokias roles. Bet iš jo re-kordlo negalima išimti faktų, kad jis vi-siu šimtu nuomėjimū pritarė Hitlerio Drang nach Osten, kad jis buvo Ribben-tropo bičiulis. Dabar, žinoma, jis orien-tuojasi... į Angliją ir Ameriką. Jis de-si demokrata.

Maniu partijos įtaka visiškai susmuko. Jos organas "Dreptatia" turi tik 2,000 skaitytojų.

Už savo nelemtus išdavikiškus darbus Maniu susilauks teisingo atpildo.

Prieš Maniu ir kitus tos rūšies išdavi-kus griežtai nusistatė visos demokratinės partijos, įskaitant artųjų, socialistų ir li-beralų partijas.

Bilbo

Nors lotynų patarlė sako, kad apie mi-rusius nieko nereikia sakyti, jeigu apie juos nieko gero negalima pasakyti, bet vaduotis ta patarle negalima.

Daug blogo, o nieko gero negalima pa-sakyti apie mūsų Mississipi senatorių Theodorą Bilbo. Jis buvo tarnas ir va-das Pietų oligarchijos, rasizmo ir šov-nizmo šulais, nepermalduojamas priešas negrų ir baltavedžių biednių, kurie Mississipi valstijoje mažiau ką geriau gyvena negu negrai.

Bilbo buvo sinonimas baltojo šoviniz-mo. Valstijoj, kurią jis atstovavo, šim-tai tūkstančių piliečių negali dalyvauti balsavime, nes juos ten apkrovė taksisais. Takso akumuliacija, per metus, susi-darė tiek stora, kad atgavimas pilie-tinių teisių pasidarė neįmanomas.

Tai tokią "demokratiją" atstovavo Bil-bo.

Mūsų linkėjimai Mississipi žmonėms: Nerinkit į Senatą kito tokio žmogaus, kaip Bilbo.

Čilės Diktatorius

Čilės diktatorius Gonzalez Videla pa-nūdō būti diktatoriumi. Kaip ir visi dik-tatoriai jis riauuoja apie "komunistinį pavojų".

Videla yra vienas iš tų Pietų Ameri-ko politikierių, kurie pradeda savo kar-jerą kaip pirmeiviai, o baigia ją kaip renegatai. Videla buvo išrinktas pre-zidentu progresyvių ir liberalų balsais. Jį palaikė ir komunistai. Jį rėmė darbo unijos.

Jis bauriai apgavo ir vienus ir kitus. Čilės komunistai niekad nestatė savo tikslu imti valdžią ir savo rankas. Jie bu-vo ir tebėra demokratinės talkos šalinin-kai. Jie reikalavo ir reikalauja, kad dar-bo žmonių būklė būtų pagerinta, nes prie dabartinio algų, darbo žmonės gyvena pusbaidžiai.

Geležiečių streikas, pašto darbinin-kių streikas, angliakasių streikas įvyko ne dėl komunistų "kurstymo", bet dėl nepakenčiamos būklės. Streikuose dalyva-vo visi darbininkai, neatsižūrint į politi-nes pažiūras.

Videla yra Perono mokiny. Jis jį pa-mėgdžioja. Jis daug žada, bet nieko ne-duoda. Kova su juo bus sunki. Bet Čilės demokratija žinos, kaip kovoti už savo teises.

Graikijoj

Kas tai, kad graikų valdžia liovėsi triu-bijus apie pergales. Keli mėnesiai atgal sakayta, kad su partizanais tuoj bus pa-baigta. Dabar prikašt liežuvis. Apie "Tarptautinę Brigadą" tylima. "Daily Worker'io" korespondentas praneša, kad didesnę dalį Graikijos teri-torijos kontroliuoja demokratai, atseit kairiųjų demokratinių partijų blokas.

Rojalistų armija daugelyje vietų trau-kiasi atgal. Iniciatyva—partizanų ran-kose.

Visa rojalistų viltis dabar tame, kad Amerika atsitys Graikijon stambius savo armijos dalinius.

Trumanas pasizadėjo nesūst Graikijon amerikiečių. Bet už kulfų prasidėjo smarki agitacija siūsti ginkluotų jėgų Graikijon.

Ar dar giliau klampysis?

APŽVALGA

"NAUJIENOS" IR "DRAUGAS"

"Naujienų" priklausomybė nuo klerikalų taip padidėjo, kad menševikių organas nedrįsta nei burbelti prieš mairijonų "Draugą".

Pereitą penktadienį, rugpiūčio 15 d., "Draugas" idėjo editorialu, kuriame nekliškai apibūdina K. Marksa, kaip "Raudonąjį Prūsą" (The Red Prusion).

Mes atkreipėme "Vilnyje" skaitytojų dėmę į tą nepa-raustąbūrnųjų klerikalų pas-kvili.

"Draugas", pasiremda-mas tūlo Schwarzschildo knyga, rašė apie Marksa:

"Vyras, kuris prašė pasau-lio, kad jį priimtų kaip turin-gesnio žmonių gyvenimo pra-nasū (Tai bent kalba!—"V" Red.), buvo žiaurus (brutalus) Saus asmeniškosios santykiuo-se, netėsisangi ir su pretenzijo-mis savo moksle, barningais ir apgaulingais ginčuoais ir virš visko ambicingas dėl jėgos".

Tą tiradą rašė ne šimtus. Jo kalbos konstrukcija ki-tokia. Tą tiradą rašė kas nors iš mairijonų pašėliu.

Mes manėm, kad "Naujienos" nepraleis be komenta-rijų (kad ir savotiškų) tą mairijonų organo paskvilij. Paprastai "Naujienų" ora-kulus, prie kiekvienos prog-os, dedasi markszizmo žino-vu ir, nors primityviškai grabioj formoj, bet mėgina rašyti apie patį Marksa.

Per savaitę laiko "Naujienos" jokia pastaba nereaga-vo į klerikalų organo dema-gogiškas tiradas. Ar plūški-nių būtų pritrūkę žodžių? Ne. Per tą savaitę laiko jis privarvalino prieš komunis-tus trejas devynias visu-kių paskvistų. Jis vedė su V. Sirvydu scholastikišką gin-čą apie tai, kurią būtent dien-čą JAV valdžia pripažino seną Lietuvą, nors tas gin-čas nevertas nei lukšto išval-gyto kiaušinio.

Bet prieš klerikalų leib-organą "Naujienos" neiš-drįso pakelti balsu. Kunigų tvirtovė "Naujienoms" vir-to šventovė.

Net formaliniu žvilgsniu "Naujienos" neturi nei kris-lolo savigarbos. Taip. nususo tas laikraštis.

MARJONŲ GENEROLAS

Laikai dabar tokie, kad ir katalikų bažnyčiai reikia sa-vų generolu. Vienas iš jų, vyskupas P. Būčys, skaito-mas mairijonų zokono gene-rolu. Kunigas Prunskis in-formuoja, kad vyskupui Bū-čiui suėjo 75 metai amžiaus. Kad kunigas Prunskis susi-žavėjęs Ekscelencija, tai vi-siškai natūralu. Jis tik baž-nytinė pelė, palyginus su vy-ru, apie kurį jis sako, kad ans "yra pasiekęs mokslo aukštumas".

Prunskis rašo "Drauge":

"Vyskupo (Būčys) buvo konspekruotas 1930 metais ir popiežiaus pavedimu, daug galvoja, planuoja apie apat-lavimą rusų tarpe".

Planuoja tai planuoja, bet kada Hitleris pralošė karą, tai Būčio muzika buvo baig-ta dėl nebuviimo rusų, kurie jam buvo pavesta "suapš-

taluoti". Ponas vyskupas būtų pasilikęs be darbo, jeigu ne tėvai mairijonai ir Liurdo stebukai.

Vyskupas Būčys yra tipiškas klerikalas, pedantas, scholastikas, teologas. Jį nei iš tolo negalima lyginti su tokiais katalikais visuomenininkais kokiais buvo vyskupas Valančius ar net vyskupas A. Baranauskas. Šie irgi buvo teologai. Bet Baranauskas davė lietuvių tautai "Anykščių Šilėlį", o vyskupas Valančius, vienai ar kitaip kalbant, įrašė savo vardą lietuvių literatūron.

Ką davė Būčys? Sausos dogmatikos stagarų ir nera-cionuotą porciją klerikališkos propogandos.

Vyskupo Būčio intelektas yra tiek mikroskopiško ka-blėro, kad prieš pirmą pasau-linį karą jis visas galėjo su-tilpti obskurantų laikraštyje "Saltinij", kurį kunigai lei-do Seinuose.

Net Basanavičius šaipya-davosi iš Būčio, net libera-lai juokėsi iš jo, jau nekal-bant apie socialistus.

Ultimatumas Duotas 4,400 Emigrantų Francuzijos Uoste

LONDONAS, rugp. 21.—Bri-tai davė ultimatumą 4,400 žy-dų emigrantų, kurie mažame Port de Bouc Francuzijos uoste lai-komi ant keturių britų laivų. Britai išpėjo emigrantus, kad jie turėtų sutikti išlipti Francuzi-joj, arba jie bus priversti siųsti juos per Hamburgą atgal į iš-vietinių stovyklų Vokietijoje.

Minimieji emigrantai buvo britų sukaliuti ant vieno laivo Vidurizemio jūroje paklykę į Palestiją.

GREITIS NEKENKIA.

Amerikos karinės aviaci-jos ekspertai sako, kad žmogus gali išlaikyti didžiausį greitį, ir tas manymas, jog prie tam tikro greičio žmogus organizmas randasi pavojuje, yra neparemtas.

Visa problema yra vengi-mas staigių pasukimų ar sustojimų. Kitaip orlaivis gali eiti žaibo greičiu, ir tas la-kūnui nekenks.

BATAVIA.—Olandai pripa-žįsta, kad palianbos Indonezijoje beveik nieko nereikia, ir kad kovos čina kaip čjusios. Kovos dar labiau sustiprėjo praeitos savaitės pabaigoje, kuomet Indonezija minėjo savo respublikos gimtųjų 2-ųjų metų sukaktį.

JEI VĒL KILTŲ KARAS

Kapitonas B. H. Lidell Hart, Britanijos militarinis ekspertas, parašė idomų straipsnių, laikrašty "Sunday Pictorial", koks būtų naujas karas.

Hart skaitomas pačiu žymiausiu Britanijos militari-niu kritiku. Jisai rašo, jog kilus naujam karui Tarybų Sąjungos kariuomenė įvyktų Britanijos ir Amerikos kariuomenes Vokietijoje ir užimtų visą Europą. Jis sa-ko:

"Būtų visai paika samprotauti, kad atominės bombos sukalytų TSRS ar-mijas. Atominių bombų ra-dius efektyvaus naikinimo yra siaurai ribotas, taip ir Amerikos stakos tokioms bomboms. Jos yra ne takti-kos frankis, galimas naudoti prieš žemės kariuomenę—ypač jos menkas įnagis prieš taip nesuglaustas jėgas, kaip Tarybų Sąjungos kariuomenė."

Kapt. Hart sako, kad prospek-tai numetimo bombų ant Maskvos ir Leningrado gali priklaikyti TSRS nuo pradėjimo karo, bet jei kiti karą pradėtų, atominės bombos nebūtų sprendžiami įnagiai karui laimėti.

TSRS teritorija labai pla-ti. Jos armija įvairi ir pla-čiai pasiskaidžiūsis. Miestų sugriovimas armija mažai pažeistų, nes juk tikintis naujo karo TSRS armijos nebus miestuose.

Kapt. Hart toliau sako: "Rusijos aplinkybės pada-ro ją mažiausiai priėmana atominiam karui. Juo giliau jos jėgos eiti Europon, tuo daugiau priedangos jos gau-tų sau ir savo šaliai."

Ilgame kare TSRS gali daug nukentėti, bet dau-giausia nukentėtų kitos Eu-ropos šalys ir jų žmonės nu-siteiktų prieš Ameriką ir Britaniją.

Kapt. Hart nesveria dar vieno faktoriaus, būtent, kad jokia Britanijos valdžia negalėtų panaudoti savo žmones efektyviam karui prieš Tarybų Sąjungą. Nau-jas karas sukeltų labai daug žmonių praeitį savo valdžią, kitiems nuslugtų entuziaz-mas. Karinės Britanijos jė-gos susilpnėtų. O tai irgi yra labai svarbus faktorius.

Taigi prospektai karo su TSRS ne kokie. Jie turbūt ir pas patį Churchillą, kuris tik karo metu pagrėjo, ne-sukels daug entuziazmo.

Gen. Carl Spaatz, Ameri-kos aviacijos jėgų koman-dantas, savo straipsnyje žurnalui "Coronet", rašo: "Ir aturėdama nieko gre-snio kaip aviacijos įnagis, patobulintus praitei-mas kare, agresorius šalis ga-lėtų smogti Ameriką be išpėjimo. Jos oro jėgos ga-lėtų pereiti visus geografi-škus barjerus ir 'pirmas ap-sigynimo linijas', ant kurių mes pirmiau rėmėmės, ir smogti mūsų didmiesčius, industrines sritis, elektros jėgos imones, komunikaci-jos centrus ir pačią valdžios sirdį."

Kitaip sakant, ir be ato-minės bombos, be naujai iš-rastų raketų ir kitų praet-im kar dar nenaudotų įnagių, šalis su stipria avia-

cija galėtų ištaškyti mūsų svarbiausius centrus ir su-ardžius komunikaciją sukel-ti didžiausią šalįje turūtę.

Gen. Spaatz toliau sa-ko: "Tai ne gražas pavėik-slas, bet negražios ir bombo-nis išdraskytos Vokietija ir Japonija. Vienok oro jėgų karas kontinente su konti-nentu jau nėra vien įsivaiz-davimas, o rūsti galmybė."

Spaatz nurodo, kad ko-karo jau išrasti nauji bom-bieriai. Distancijos sutrum-pintos. Ir pirmą negu bent kurios šalies armijos ban-dytų kitur koją įkelti, būtų sugriauti abiejų pusių miestai ir išdaužytas susisie-kimas.

Naujas karas taigi būtų visiškas naikinimas miestų, žudymas civilių, dargi la-bia, kaip armijų.

Gen. Spaatz nelinksmas, kad Amerikos aviacijos di-dinimas ir tobulinimas su-laikytas. Pas mus mat ga-minama tai, kas fabrikant-pensas pelninga. Niekas ne-perka didelių bomberių, tik valdžia. O jai dabar irgi je nereikalingi, dėlto mažai jų ir gaminama.

Generolas nesako, bet ne-sunku suprasti, jog jis su-pranta, kad Tarybų Sąjun-gų, kur valdžia turi indus-trijas, esia orlaivijų gamyba ir apie šį laiką jau gal daug kas naujo pagaminta. Tas baugina jį.

Naujas karas, ypač su TSRS, taigi nesukelia entuziazmo pas militaristinius žinovus, kurie žino ginklus, ir kurie kalba vien apie gin-klus ir armijas.

Beje, kiek laiko atgal gen. Dwight D. Eisenhower išsi-reikšė, jog Amerikos ka-rariuomenė palyginus su TSRS kariuomene, yra "poor-second"—menka an-traeilinė.

Užsidegę karščių ir mano laimėti tik tie gaivalai, ku-riems pagiežia sudeginus smegenis, kurie negali ob-jektinai mastyti, kurie mo-ka tik neapkęsti.

Pastebėtina, kad militari-niai žinovai sveria tik mili-tarinius faktorius. Jie nelie-čia socialinių faktorių. Jie nekalba apie tai, kad žmo-nės naujo karo nenori, kad naujas karas galėtų baigtis visai kitaip, negu jis prasid-ėjo.

Aišku, TSRS karo ne-skelbs, o kitiems prieš ją pa-skeibus būtų labai sunku blavai mastantiems išaiš-kinti, kad tas karas reika-lingas, kad iš jo galima ką gero tikėtis.

Šie faktoriai gali būti ga-lingseni, kaip riksmas užai-degusių karu prieš TSRS, kaip pastangos bilionų do-lerių suplymū pakreipti ge-rą dalį pasaulio savo pusėn.

Būtų tačiau klaida tvirti, kad naujo karo nebūt. Sukūrė naują karą gali jo nelaimėti, bet tas nėra ga-rantija, kad karo nebūs. Vi-sus karas laimi viena pusė, bet kelia karas dvi pusės.

Taip gali būti ir šį sykį, ypač jei darbo žmonės, jei karo priešai tyliėtų.

Tiek aišku, kad prospek-tai trokštantiems karo su TSRS yra migloti. V. A.

Mokslas Menas Literatura

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

(Pasikalbėjimas su akademiku Balčikoniu)

J. BULOTA.

Akademiką Balčikonį susiradau gražuose Lietuvių Literatūros Instituto rūmuose Vilniuje, Antakalnyje. Šiuose rūmuose greta kitų Lietuvių Literatūros Instituto įstaigų, randasi ir lietuvių kalbos žodyno redakcija, kuriai vadovauja akademikas prof. Balčikonis, vienas žymiausių Lietuvos kalbininkų.

Prof. Balčikonis maloniai sutiko papasakoti apie savo šiuo metu dirbamą mokslinį darbą.

—Didžiausią mano darbo dienos dalį,—pareiškė prof. Balčikonis,—atima man lietuvių kalbos žodynas. Dabar spausdinamas II-rasis žodyno tomas, kuris apima c, č, d, e ir f raidės. Jau atspausdinti pirmieji 352 puslapiai. II-rojo tomo žodyno rankraštis visos suredugotas, dabar peržiūri, patikrinu neaiškumus, ištaisau kai kurias klaidas, paskutiniuose II tomo lankuose.

Lietuvių kalbos žodyno sudarymo darbas buvo pradėtas dar 1931 metais, bet jis nebuvo vedamas pakankama spartumu. Iki karo išėjo tik pirmasis 1,068 puslapių žodyno tomas, kuris apėmė a ir b raides. Vokiečių okupacijos metais šis darbas buvo visai apmiręs, žuvo dalis medžiagos.

Šiuo metu žodyno sudarymo darbas vyksta ypač intensingai. Žodynas numatomas sutalpinti 7-8 tomuose. Žodžius žodynu mums nuolat atsiunčia iš įvairių Lietuvos kampų. Į žodžių rinkimo darbą įtraukti mokytojai, moksleiviai, studentai ir kiti kaimo inteligentai. Gautieji lapeliai su žodžiais išdėstomi kartotekon ir išrenkami.

Didžiausias turtas žodynu—gyvoji kalba, iš šios gyvosios kalbos žodžių jūra mes pirmoje eilėje ir į sudarome žodyną. Universitete per paskaitas stengiuosi su žodžių rinkimo darbu supažindinti savo studentus. Yra nemažai tokių, kurie parodė tuo darbu labai didelį susidomėjimą ir jau padeda žodžių rinkime. Iš jų artimiausioje ateityje bus visai geri darbininkai lietuvių kalbos žodyno redakcijoje.

Žodžių žodynu taip pat parenkami iš senosios lietuvių literatūros. Ypatinai dideli žodžių lobiai buvo surasti atgautoje iš Karaliaučiaus senojės Prūsų Lietuvos literatūroje. Dabar žodžiai išrenkami iš 3-jų rankraštinių žodynų, kuriuos parašė nežinomi Prūsų Lietuvos autoriai.

Žodžių taip pat rinkome ir iš senosios Amerikos lietuvių literatūros. Amerikon iš Lietuvos seniau emigravo daugiausiai suaugę žmonės. Jie priešaujos gyvąją kalbą tos apylinkės, kurioje gyveno. Rašydami tuometinėje

Amerikos lietuvių spaudoje jie paprastai vartojo šiuos žodžius, o dabar daugelis jų įėjo į žodyną.

Sudarydami žodyną visus žodžius iš tarmiškos kalbos išverčiame į rašomąją kalbą. Pavyzdžiui, „užalas“—ažuolas, „žusis“—žąsis ir tt. Žodynu ypatinai svarbu parodyti žodžių vartojimą gyvoje kalboje. Pav žodis „duoti“ turi 29 reikšmes, kiekvienai reikšmei duoda mums atskiri sakiniai. Tik šis vienas žodis užima pusę lanko žodyne.

Sudarytas tokiu būdu žodynas daug pakels kalbos mokėjimą. Dėstytojas, moksleivis ar inteligentas galės, pasižiūrėjęs žodyną, išsiaiškinti kaip vartojamas tas ar kitas žodis vienokios ar kitokios reikšmės sakinyje.

Mūsų žodyno tikslas—užfiksuoti kaip lietuvių tauta kalba šiuo laiku ir kaip ji kalbėjo praityje, kokiomis žodžių formomis išreiškėdavo savo mintis. Kaip mes džiaugtumės, jei mes rastume kokių nors raštų lietuvių kalba pav. iš Gedimino laiku. Praeis 300-600 metų, ir ateinančioms kartoms taip pat bus įdomu žinoti, kokia kalba kalbėjo mūsų laikų žmonės.

1949 metais sueina 350 metų nuo Daukšos „Postilios“—pamokų knygos pasirodymo. Šioms reikšmingoms suktakvėms pamintei, numatyta išleisti „Postilijų“ šių dienų rašyba. Atliekamu nu žodyno sudarymo laiku, redaguojau „Postiliją“. Prie jos reikės pridėti straipsninių apibūdinančių tuometinę epochą, be to, bus sudarytas specialus žodynas, kad kiekvienas, skaitydamas „Postiliją“ galėtų rasti čia pat nesuprantamų žodžių paaiškinimus. „Postilijos“ 3 sąsiuviniai, suredugoti prof. Valtorio, buvo išleisti dar prieš 1914 metų karą. Petrapilio Mokslo Akademijos. 1926 metais Kauno Vytauto Didžiojo Valstybinis universitetas išleido „Postilios“ fotografinį leidimą, gotiškais raidėmis. Bet šiuo leidiniu platesni sluoksniai pasinaudoti negalėjo, nes jis nebuvo visiems prieinamas. Numatytas išleisti „Postilios“ leidinys bus lengviau suprantamas, juo galės pasinaudoti mokytojai ir studentai.

1599 metais Vilniuje išleistosios Daukšos „Postilijos“ reikšmės kalbos vystymui yra labai didelė. Tai didžiausias senosios lietuvių kalbos paminklas, kuris darė pradžią mūsų rašomosios kalbos sudarymui.

—Būtų gera,—pareiškė baigdamas akademikas profesorius Balčikonis,—kad savaitę turėtų ne 7, bet 8 dienas, nes laiko mažai, o prieš akis dar labai daug darbų, kuriuos reikia nuveikti.

Su ir APLINK

Visas organizacinius LMS reikalus kreipkitės šiuo adresu:
L. Jonikas, c/o LMS, 2116 S. Halsted St., Chicago 2, Ill.
A. Silėnas

Apie 70 LMS vienietų ir individualių narių paskutinėmis savaitėmis gavo kelius naujus scenos veikalus, tarp jų žemaitiški Miliano „Marti“ ir „Klampynė“. Būtų klaidinga manyti, kad veikalai yra leidžiami tik vienos ar kitos grupės suvaidinimui. Kiekviena teatrinė grupė turėtų su šiais dviem veikalais susipažinti—stati m jie toje vietoje ar ne.

LMS pageidautų matyti spaudoje platesnius atsiliepimus apie minimus veikalus, įkainavimus, recenzijas. Mūsų teatrinė veikla bus gyva ir sveika tik tuomet, kai mūsų vienietai bus supažindinti su kiekvienu nauju leidiniu, seks lietuvišką dramaturgiją. Atkreipimas dėmesio į veikalus vien kuomet juos ruošiamasi suvaidinti, žiūrėjimas į LMS leidinius tik kaip į „pristatomą medžiagą, naudojantį prireikus“ nėra geriausia pažvalga.

LMS Centras rengiasi atiduoti spaudon rašytojo R. Mizaros komediją „Ponas Amerikonas“. Veikalas, turintis nemažai elementu, kuris suprantamas po komedijos vardu, visgi nėra komedija tikra to žodžio prasme, bet verčiau vykusi dramokomedijos kombinacija.

„Ponas Amerikonas“ paremtas ant suamerikonėjusio (paviršutiniškai) emigranto gyvenimo, jo grįžimo į Smetonos valdomą Lietuvą, apsigėdimo su tiesiai galvojančia jauna kaimo mergaite, jo grįžimo į JAV ir sekantių komplikacijų.

Charakteriai gan įtikinanti ir yra nemažai sveiko humoro, nors, anot paties autoriaus, veikalas nepretenduoja į kalny vertimą ar žemųjų drebinimą, bet verčiau yra sklandus kūrinys pritaikintas mažesnių grupių vaidinimui.

Kaip ir savo romane „Bernardo Gavelio Klaida“ R. Mizara savo charakteri nepiešia ir neryškina kaip tapytojas spalvomis, bet „fotografuoja“, rekorduoją. Juos skaitant (ar matant ant scenos sprendžiame), jie gan įtikinanti, nors būtų perda ta sakti, kad jie palieka neišdildomą įspūdį.

Roselando Aido Choras daro platus masto prisirengimus prie operos-operetės „Birutė“ perstatymo. Iš daromų prisirengimų aišku, kad „Birutė“ bus kas nors virš vidutinio... Žinomas New Yorko lietuvių dailininkas Robertas Feiferis nupiešė „Birutės“ programai puikų dekoracijų viršelį, vieną geriausių mūsų matytų Amerikos lie-

tuvių sceniškoms programoms...

Beje, darbštieji aidiečiai turi problemą... su žirgu! Taip, su žirgu, ant kurio atėjo kunigaikštis Kęstutis pamato gražiąją jauną Birutę. Aido technikai brėžia provizorinius planus, kaip tą užgnagą žirgą įgauti ir užkulis teatro, į kurį galima patekti vien laiptais...

JAV lietuviškas centras Chicagoje turės savo skaitlingą atstovėlių rytičių festivalyje, kurį rengia tenkėčiai LMS apskrėčiai. Cicerono Moterų Choras vyks į Rytus, dalyvaus festivalyje kaip Vidurvakarių atstovė...

Labiausiai „internacionališkas“ Amerikos lietuvių chorų yra bene Hartfordo (Conn.) Laisvės Choras. Kaip nurodo kolumnistė Mildred Stensler, jo mokytoja yra francūzų kilmės, viena narė italų, kita lenkų, trečia švedų. Ir visos skambiai dainuoja lietuviškai!

Toli nuo mūsų, už pietinio ekvatoriaus, grupė jaunų lietuvių stropiai lavinasi perstatymui Daugučio penkių aktų dramos—„Pergalė“. Jie yra Sao Paulo, Brazilijos lietuvių scenos mėgėjų ratelis „Cruzeiro do Sul“ (šis skambus vardas originaliai reiškia tam tikro žvaigždžio varda, bet mes negalime garantuoti, ar tai „Pietų Sietynas“, ar „Pietų Grįžulo Ratai“) ar kas nors panašaus.)

Liepos 5-tą ši grupė suvaidino komediją „Mikšų Svajonė“. „Pergalės“ perstatymas mūsų Brazilijos kolegoms neša vien sunkumą, kurio mes čia nežinome—valdžios cenzūra reikalauja kiekvieno veikalo pilną vertimą. Grupė jaunų draugų dabar verčia „Pergalę“ į portugalų kalbą...

Gerai patarimas būtų leisti vertimu pasinaudoti ne vien policijos cenzoriui, bet, sakysime, pažangiai braziliečių scenos grupei, jei galima...

Lietuvių buvo atidaryta pirmoji dailės vidurinė mokykla (gimnazija). Dailės mokyklės nėra naujas dalykas, bet jos beveik visur gretinos su aukštųjų mokyklų (universitetų-kolegijų) grupe. Naujoji dailės mokykla sujungia paprastos vidurinės mokyklos akademinių mokymą su dailės lavinimu. Pradžios mokyklą baigęs gabus vaikas gali tuojau šalia bendro mokslo lavintis mene, vietoje laukti ligų metų baigiant gimnaziją.

BAKTERIJOS IR JŲ NAIKINIMAS

Medicinos mokslininkai ieško ir tikisi surasti gyvojų gamtoje dar šimtus panašių stebėtinų vaistų, kaip penicilinas, streptomycinas ir kiti. Tokie vaistai yra vadinami antibiotikais. Šis pavadinimas sudarytas iš lotyniško žodėlio ante (prieš) ir graikiško žodžio bios (gyvybė). Taigi, antibiotikas reiškia vaistą prieš žalingąsias bakterijas ir kitus mažyčius parazitinius gyvius.

Mokslinis New Yorko Times rašytojas Francis Rawdon Smith dar šitaip aiškina tą sudėtinį pavadinimą:

„Žodis antibiotikas reiškia bet kokį gamtinio organizmo padarinį, kuris gali būti pavartotas kovai prieš kitą organizmą. Kuomet žmonės kovoja, jie turi ką nors vartoti kovai, pradedant nuo kumščių ir baigiant atominėmis bombomis. Tai yra žmonių ginklai. O antibiotikai yra ginklai, kuriuos vartoja geriosios bakterijos kovai prieš blogąsias.“

Penicilino Atradimas. „Stebuklingąjį“ peniciliną vaistą netyčia atrado anglų daktaras Alexander Fleming Londonė. Jisai ligoninės laboratorijoje augino lėkštelėse tam tikras bakterijas, reikalingas jo daromiems bandymams. Ant vienos lėkštelės užkrito iš kur tai pelėsi, labai panašūs į tuos, kurie auga ant sūrio, padarydami mėlynaižalias linijas jame. Kur lėkštelėje buvo pelėsių, to vietoto bakterijos jau negalėjo gyventi. Be to, iš pelėsių ėjo rausvai-gelsvas skystis. Matomai, šis skystis ir sustabdė bakterijų augimą. Jis pasirodė įnagis prieš gyvius bakterijas, reiškia, tas pelėsių skystis yra antibiotikas. Šis pelėsių vadinami penicilium. Todėl daktaras Flemingas pavadino ir savo atradimą penicilium. Tai buvo 1929 metas, bet dar dešimt metų ar daugiau metų praėjo, iki plačiai praktiniai patirta, kokia galinga gyduolė penicilinas yra.

Skirtumas Tarp Naikinamųjų Bakterijas Chemikalų ir Antibiotikų. Jau nuo senai vartojami tam tikri chemikalai bakterijoms naikinti, dezinfekuoti. Kame gi skirtumas tarp tų chemikalų ir tokių antibiotikų, kaip penicilinas? Štai kame. Toks antibiotikas kenkia žalingoms bakterijoms, bet faktinai nenkenkia ligoniu. Penicilinas dažnai leidžiamas žmogui į kraują. Bet jeigu į kraują įleistum chemikalų, naikinančių bakterijas, tai jie nužudytų ne tik bakterijas, bet ir patį ligonį. Taigi naikinantieji bakterijas chemikalai bendrai gali būti vartojami tik iš paviršiaus, ant odos, o daugelis ligų yra kūno viduj.

Ar Galima Visai Apsisaugot nuo Bakterijų?

Milijonai bakterijų kasdien patenka į žmogaus kūną. Daugiausia jų atkeliauja oru ir nuryjama su maistu bei gėrimu. Dauguma jų sulaukoma nosyje. Bet kai kurios pasiekia plaučius arba veido kiauřymes. Stiprus virškinamieji skilvio syvai sunaikina dalį nuryjamų bakterijų, bet ne visuomet jas visas išterioja. O ant odos pasilieka bakterijų beveik nuo kiekvieno daikto, kurį tik mes paliečiame.

Sveika oda yra stipriausias užtvaras nuo bakterijų. Joms taipgi pastoja kelią plėvės gerklėje, nosyje ir skilvyje. Bet jeigu oda prardytą arba tos plėvės prakiurintos, ypatinai, jei prisimėt uždegimas, tai jau ir atsidaroma vartai bakterijoms į kūną ir kraują.

Bakteriniai Nuodai, Vadinami Toksinai

Bet ir neįslysdamos vald, liginės bakterijos gali padaryti žalos. Patekusios ant gerklės ar kitų plėvių, bakterijos leidžia savotiškus nuodus, kurie moksliniais vadinami toksinai. O kada šis bakteriniai nuodai-toksinai prisauskia į kraują, tai dažnai ir susirgindina žmogų.

Minimas N. Y. Times rašytojas dėl to sako:

—Bet mūsų kūnas turi stebėtiną mechanizmą, kuris gamina priešnuodžius, kitaip sakant, antitoksinus. Kuomet šie priešnuodžiai (antitoksinai) atremia ir padaro bejėgiais bakterijų toksinus, tai mes ir išgyjame.

Kartais, tačiau, plėvės būna taip sužalotos, kad pačios bakterijos per jas įsiskverbia vidun. Šiek tiek bakterijų taipgi pakliūva vidun kūno per žaidą odoje, iki kraujas sukreka ir taip užtvėria bakterijoms kelia.

T. C. K.

Naujos Knygos

„Fašizmas Akcijoje“ Yra Stiprus Apkalinimas

„Fascism in Action“, oficialus Kongreso leidinys, suredugotas Kongreso nario Patmano (demokratas iš Texas). Knyga demaskuoja fašizmo veiklą šioje šalyje, paremta ant dokumentų ji yra geras informacijos šaltinis. Kaina 40 centų, gaunama visuose kungynuose arba rašant į Kongreso Knygyną Washingtonė.

Kuomet grupė pažangesnių Kongreso narių pradėjo akciją už fašizmą demaskuojančios knygos išleidimą, reakcinė Kongreso dauguma piestu stėjo prieš. Bet viešoji šalies nuomonė padarė pakankamai stiprų spaudimą ir grupei pasisekė praskverbti tą dokumentalę knygą, kuri eina po vardu „Fascism in Action“.

„Fašizmas Akcijoje“ gan vykusiai nušviečia fašistinę, antisemitinę ir rasistinę vei-

NAUJOS FILMS

Roosevelto Biografijos FilmaVertingas Kūrinys

„Roosevelt Story“, dokumentalė filma apie FDR gyvenimą, sudaryta iš visos eilės dokumentalių trumpų filmų. Pagamino Tola Productions studijos remiantis patarimais iš Eleanor Roosevelt ir kitų FDR artimų. Rodyta New York'e spaudos kritikas ir specialiai kviestiems svečiams, bus rodoma šią žiemą didesniuose teatruose publikai.

Per 40 metų savo suaugusio gyvenimo Rooseveltas, miręs didysis JAV prezidentas, buvo labiausiai fotografuotas asmuo pasaulyje. Kuomet Tola Productions studijos nutarė sudaryti rinkinį dokumentalinę filmą apie FDR gyvenimą, jos pasirinkimui gavo net du milijonu pėdų dokumentalines filmos, iš ko ekspertiskai buvo parinktos svarbiausios dalys, tinkamai suderintos, pridėta muzika, aiškinimas ir tt.

Si filma, „The Roosevelt Story“, be abeju, turės didžiausią pasisekimą publikoje. Skambus Roosevelto balsas lemiomis tautai valandomis dar iki šios dienos gyvai aid amerikiečių ausyse. Kiekvienas demokratinis šios šalies gyventojas giliai savo širdyje nešioja tą atminimą. Ir minima filma sugebėjo paduoti labiausiai dramatinis momentus iš FDR gyvenimo. Mes matome joje FDR prieš karą kalbantį iš Baltojo Namų ir tautą su raginimu su laikyti fašistinuos agresorius, mes matome jį kalbant tuoj po Hooverio krizio dėstant Naująją Dalybą, mes matome ir girdime jį visoje eilėje atsitinkim, kurie neišdildomai gyvi Amerikos širdyje.

Šalis nekantriai laukia tos filmos pasirodymo teatru ekranuose.

klą šioje šalyje, nors daug faktų, ir gan lemiam, tur praleista. Mat, kuomet Kongreso narys Patmanas ir jo bendradarbiai jau buvo knygą paruošę reacininkai atsiskak į lais, jei nekuriš dalyb nebus išmestos. O šios dalyb buvo beveik svarbiausios: apie ryšius tarp fašistinio judėjimo ir trustų.

Pagaliau buvo padarytas šioks toks „kompromisas“, autoriai šį tą „sušvelnino“, įkas reiškia, išmėtė svarbias dalis, kurios inkriminuoja fabrikantus, trustus.

Nežūrint šių trūkumų ir kai kurių netikslumų, šis dokumentalė knyga ir verta pasiskaityti ir turėti po ranka kaip faktų šaltinį. Ne tai, kad ji iškelia naujus iki šiol nekelitus dalykus,—tuos faktus diena iš dienos pakartotinai kelia kairioji darbininkų spauda. Bet kaip sudėtinis šaltinis „Fašizmas Akcijoje“ turi savo vertę.

L. RŪTENAS.

Biudžetas ir Lietuvos Atkurimas

(Laiškas iš Vilniaus)

Reakciniai Amerikos lietuvių laikraščiai nuolat svaicioja apie išvežimus iš Lietuvos: jie veža ir žmones, ir fabrikus, ir mokyklas, ir ką tik jų liguista fantazija gali pakelti ant savo biaurių sparnų. Jeigu būtų galima koki nors pusrpūtį tuo įtikinti, jie pradėtų rašyti, kad bolševikai išvežė ir pačią Lietuvą, kad, sakysime, paversti Baikalo ežerą lyguma. Jei patikėti reakcinė Amerikos išvežimų spaudai, Lietuvoje jau senai neturėtų būti nei žmonių, nei miestų, nei kaimų. Tuo tarpu Lietuvoje žmonės ramiai dirba, stato fabrikus, sėja laukus, mokosi mokyklose. Kaip galima, kad jie nežino, jog juos jau senai išvežė ir kad visa Lietuva, kurią jie kelis iš karo griuvėsių—tai bolševikų propaganda!

Neseniai katalikiškas laikraštis "Amerika" padarė stambų išradimą išvežimų technikoje: jis ėmė ir išvežė iš Lietuvos... biudžetą. Taip, nesujaukite. Kažkoks Bizaitis 1946 m. gruodžio d. laikraštėje "Amerika" ėmė ir išvežė iš Lietuvos biudžetą!

Pasirodo "Amerika" atrado naują Ameriką: Tarybų Lietuvoje biudžeto visai nėra. Biudžeto vietą užėmė lumatiško Bizaičio halucinacijos: "Lietuva Rusijai per 1946 metus turi sumokėti daugiau kaip milijardą rublių." Pasirodo, kad didžiulės lėšos, kurias tarybų valdžia kasmet išleidžia pokariniam Tarybų Lietuvos ekonomikos ir kultūros atkūrimui bei išvystymui, jos darbo žmonių medžiaginės gerovės bei kultūros kėlimui—tai "Lietuvos liaudies apipiešimas" ir "kontribucija Rusijai."

Tame pačiame "Amerikos" rašinyje atrandame naują Ameriką ne tik melo technikoje, bet ir melo matematikoje. Tai naujusias atradimas moksle. Antai, pažinrinkite. Iki šiol jūs manėte, kad jeigu 2-3, tai reiškia 5 ir viskas. "Amerika" su lumatiško Bizaičio pagalba sukūrė naują aritmetiką: kadangi 5-3-2, reiškia 5-3-3-10. Taip "Amerika" pasiėlgė su skaičiais apie Tarybų Lietuvos biudžetą. Paėmusi skaičius iš Lietuvos TSR Finansų Ministro Drobnio pranešimo apie 1946 m. mūsų respublikos biudžetą, "Amerikos" redakcija padarė tokį fokusą: atskiras sumas, iš kurių susideda visa bendroji biudžeto pajamų suma (pajamos iš socialistinių įmonių, įplaukos iš gyventojų, iš valstybinės paskolos ir tt.) ji sudėjo ir prie gautos sumos dar kartą pridėjo bendrą pajamų sumą ir išėjo tikrai astronominiams skaitmuo. Matyt, "Amerikos" redakcija savo skaitytojus laiko pilnutiniais idiotais, jeigu ji jiems pakiaša panašią aritmetiką.

Irodžiusi, kad jeigu 5-2-3, tai 5-10, "Amerika" gautais rezultatais nepasitenkino. Prie gautos sumos ji pridėjo dar vieną sumą: biudžeto likutį sekantiems metams, kuris paprastai figūruoja tiek sąjunginiame biudžete, tiek ir respublikiniuose biudžetuose. Tą likutį "Amerika" įskaitė į savo bendrą melą, kad galėtų vis didesnį biudžetą išvežti iš Lietuvos.

Idomu, kad svaiciojimais apie pinigų išvežimus iš Lietuvos užsiima žmonės, kurių draugai, būdami prie valdžios, ne tik "vežė" milijonines sumas iš izdo į savo kišenę (prisiminkite Purickį, Petrušį, Lapėną ir šimtus kitų.), bet ir visą Lietuvą buvo pardavę užsienio kapitalui, kuris iš krašto kasmet išpumpuodavo daugelį milijonų litų.

Pacituosime oficialę smetoninę statistiką. Prieš mus 1938 m. Kaune anglų kalba išleista Prekybos, pramonės ir amatų rūmų knyga "10 metų Lietuvos ekonomikos" ("Ten years of Lithuanian economy—report of the chamber of commerce, industry and crafts"). Toje knygoje 32 ir 33 puslapiuose pateikiami tokie skaičiai apie Lietuvos akcinių bendrovių bendrą kapitalą ir užsienio kapitalo dalį bendroje kapitalų sumoje:

Metas	Kapitalas (1,000 litų)	Užs. kapitalas (1,000 litų)
1926	69,059	7,600
1930	85,861	19,400
1932	90,874	32,547
1935	105,465	45,207
1937	110,883	47,969

Prie tos oficialios smetoninės lentelės galime dar pridėti, kad 1939 m. bendras Lietuvos akcinių bendrovių kapitalas siekė 97,400,000 litų (jis sumažėjo dėl Klaipėdos krašto okupacijos), o užsienio kapitalo dalis—56,300,000 litų (padidėjo nežūrint Klaipėdos netekimo). Tuo būdu bendras Lietuvos akcinių bendrovių kapitalas per 12 metų padidėjo iš viso nuo 69 milijonų iki 97 milijonų litų, o užsienio kapitalo dalis akcinėse bendrovėse padidėjo per tą patį laiką nuo 7.6 milijono iki 45 milijonų litų. 1939 metais užsienio kapitalui jau priklausė lemiančioji dalis viso Lietuvos akcinių bendrovių kapitalo. Per metus užsienio kapitalistai gaudavo Lietuvoje daugiau kaip 15 milijonų litų pelno.

Štai, gerbiamieji skaitytojai, kas ir kaip vežė iš Lietuvos į užsienio kapitalo seifus liaudies darbo vaisius!

Tarybų Lietuva pasiekė visišką nepriklausomybę nuo užsienio kapitalo ir atkuria savo liaudies ūkį be užsienio kapitalo. Graikijos ir Kinijos patyrimas negali suvilioti. Tarybų Sąjungos darbo žmonės savo darbu sukūrė pagrindinį finansinį šaltinį ūkinei ir kultūrinei statybai remti—socialistines santaupas. Augant mūsų ekonomikai, auga biudžeto pajamos, didėja ir išlaidos tolesnei statybai. Tai ypač ryškiai atsispindi Tarybų Lietuvos biudžetuose, ties kuriais noriu kiek plačiau sustoti.

1945, 1946 ir 1947 metų Tarybų Lietuvos biudžetų palyginimas vaizdžiai parodo koki milžinišką žingsnį pirmyn padarė mūsų respublika savo ekonominiame išvystyme po jos išvadavimo iš hitlerinės okupacijos.

1945 metų sausio mėnesį buvo baigta valyti Tarybų Lietuvos teritoriją nuo hitlerinų grobiukų. Tais metais respublikos biudžetas pagal pajamas sudarė 669.2 mln. rublių ir pagal išlaidas 625.6 mln. rublių.

1946 metais Lietuvos TSR valstybinis biudžetas buvo įvykdytas pagal pajamas 916.8 mln. rublių, pagal išlaidas—766.5 mln. rublių.

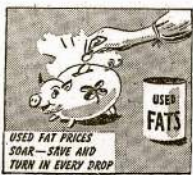
1947 metais Lietuvos TSR valstybinis biudžetas pagal pajamas ir pagal išlaidas jau prašoka 1 milijardą rublių. Spartus biudžeto didėjimas metai iš metų ryškiai parodo vis didėjančią respublikos ekonomikos ir kultūros pokarinio atkūrimo ir išvystymo užmojų.

1947 metų Lietuvos TSR biudžetas pilnutinai atspindi liaudies ūkio atkūrimo bei išvystymo tempų tolesnio didinimo uždavinius, kuriuos nubrėžė penkmečio antrųjų metų programa.

Biudžeto pajamos numatomos tokia apimtimi, kuri turi pilnutinai užtikrinti finansinę bazę 1947 metų liaudies ūkio planui įgyvendinti.

Stambiausias pajamas duoda socialistinės įmonės. Padidėjusi gamybos apimtis užtikrina žymų pajamų augimą 1947 m. Įplaukos iš gyventojų ir paskolos sudaro nedidelį lyginamąjį svorį respublikinio biudžeto pajamų straipsniuose.

(Bus daugiau)

USED FAT PRICES SOAR—SAVE AND TURN IN EVERY DROP

Lietuvos Buožė ir Amerikos Lietuvis KUOM IŠVIETINTIESIEMS ESAM, IR KUOM BUVOM ANAIS LAIKAIS

J. Stanislauskas.

Žmonių patarlė sako: Nespauijį vandenį, nes gali prisieiti išgerti. Daugeliui dabar esančių Vokietijoje iš Lietuvos išvietintųjų prisireikė gerti jų pačių prispaudytą vandenį. Tačiau jie nesigėdina, vaitoja kaip liūtai uždaryti narvuose, girdi, mums čia blogai! Gelbėkit!—Mes esam jūsų pažįstami, kaimynai, pašuolėliai, —jie sako ir rašo mums į Ameriką savo laiškuose.

Pavyzdžiui, žinomo roselandiečio Igno Urmono vienas pažįstamas iš Vokietijos rašo: "Jeigu mane atsiimtum, pasižadai kelis metus jums dirbti veltui, nereikalaudamas jokio atlyginimo". Kas idomiausia! kad tas Urmono pažįstamas, Urmoną nusižemindamas per laišką tituluoja "ponu". Girdi: "Gerbiamas pone Urmono...". "Jūsų mylista ponas Urmono" ir tt.

Kas gi tas pažįstamas Urmono? Koks jis per "prasčiokėlis", kad taip prieš paprastą Amerikos darbininką Urmoną nusižemina?

Dalykas tame. Labai senai, dar prieš pirmą pasaulinį karą, kada Ignas Urmonas dar tebegyveno Lietuvoje, prieš atvažiuojant į šį kraštą tarnavo už berną pas vieną savo kaimė stambų buožė. Nuo tamos iki tamos Urmonas plėsdavo tuo buožės žemės dirvonus, mėždavo mėslą maitinamas žaliabarščiais, krovė buožė išteklius leisti buožiukus į mokslą, o pats vos po kelių metų tarnavimo šiaip taip susitaupė atvažiuvimui į Ameriką.

Tačiau, anot Urmono:—Tas išnaudojimas tai glupstava, bet kiek aš prisiklausydavau iš buožės už mažaisių dalykėlių visokiųjų koliojimų! Už neįkoki prasikaltima buožė pradėdavo kolioti avigaliu, arklia galviu, nešmaneliu ir p.

Paskui, po kiek metų, kai Urmonas parvažiavo 1928 metais paviešėt Lietuon, be abejoj susitiko daug pažįstamų, taipgi ir tą patį buožė, jo vaikus baigusius jau mokslius, suaugusius. Urmono tada jiems buvo "durnas amerikonas", bet susiti-

kę Urmoną bažnytkaimį, prieš bažnyčią per atlaidus, gal būtų priešė pasisveikinti, bet anot Urmono,—man parvažiavus Lietuvon mano draugai buvo kaimo biedniokai. Buožėi ir jo vaikams buvo nei unarus su manimi susieti apsuptą prašėiokų. Tačiau niekam nematant teko susitikti ir pasikalbėti, nes buožė užnuodė pas mane dolerių aromą. Jaučiau, kad jis visviena dar buožė, pilnas arogantiškumo. Bet kas jis man buvo! Nieka! Dvokiantis rūkytais lašais buožė. Spioviau ant visko. Nupirkau broliui žemės. Ir vėl sugrįžau Amerikon.

Ir štai, dabar tuo buožės buožiukas pakliuvęs Vokietijon. Sužinojo Urmono adresą ir per laiškus vaitoja, kad jam atsitiko nelaimė, reikėjo bėgti iš Lietuvos, "susimildamas jūsų mylistatų dirbsiu kelis metus be jokio atlyginimo".

Ir ar gali Urmonas gelbėti tokį nieką prisirbusį Urmono prakaitu? Tą puskvailį fašispalaitį, kuriam parvažiavę Lietuvon paviešėt iš Amerikos lietuviui buvo "durni amerikoniai"? Ne! Netik Urmonui nepridara gelbėti tokį parazituką, cūlpusį jaunystės dienomis Urmono sveikatos svyus, bet ir kiekvienam lietuviui ame-

rikiečiui, prisiminus dienas tarnautas pas panašius buožes, nepridera kas nors bendra turėti su tų buožių užveistais padarikuais, kurie dabar Vokietijoje vaitoja: "netekom turto, netekom tėvynės..."

Deportuotieji Žydai Tęsia Bado Streiką

PORT DE BOUC (Francūzija), rugp. 20.—4,000 žydų, kuriuos britai sulaukė pakelyje į Palesting ant laivo "Exodus" ir dabar laiko ant keturių transportinių laivų šiame uoste, tęsia bado streiką, kurį jie pradėjo kelios dienos atgal. Streikuojantieji deportuoti žydai reikalauja, kad britai jiems leistų pasiekti Palesting arba bent nusistytį į Kipro salą. Sužinota, kad britai tuos keturias stulksiančius nori nusistytį į kokią nors koloniją Afrikoje.

QUICK TAKES [By Boer]

"On looking things over, I say your mother can stay with us as long as she wants, and to heck with it!"

Importuoti iš Bohemijos Apyniai primaišomi FOX DE LUXE suteikti jums malonesnio skonio-geresnio alaus

Tiems, kurie gerėtųsi stikline gero alaus:

MŪSU UZDUOTIM yra visados gaminti GERIAUSIA ALŲ KOKIS TIK YRA GALIMA.

Štai dėl ko Fox De Luxe Extra Pale yra maišomas su GERIAUSIAIS IŠ BOHEMIJOS IMPORTUOTAIS APYNNIAIS—geriausias sviets—be sūklų—be virkėlių.

TIK SPECIALIAI PARINKTI IMPORTUOTI APYNNIAI—sukombinuoti su patysiais rauginimu ir lietu pasendinimu patenkinti skoni, taip charakteringas Fox De Luxe Extra Pale aluje.

Importuoti apyniai yra labai brangūs—faktiniai jie lėšuoja 3 kartus brangiau, negu ramie auginti. Bet mes nedūrimė išlaidi, kad tik suteiktį jums alų, verta Fox De Luxe reputacijos: PATS GERIAUSIAS... VISADOS GARDUS, VISADOS PATENKINANTIS.

Norintiems GERESNIO IR GARDENISIO ALAUS, sū nuširdžiai patariu pabandyti Fox De Luxe Extra Pale. Patys persikrinsite koki skirtumą aluje padaro primaišymas importuotų iš Bohemijos apynių.

Extra Pale FOX DE LUXE BEER

Jūs negalite pirkti geresnio alaus

FOX DE LUXE BREWING CO. Chicago, Grand Rapids, Marion, Ind., Oklahoma City

V. ANDRULIS.

Kelonės Užrašai.

IS SAN FRANCISCO I CHICAGĄ

Keičias aplinkuma. Pro mus bėga abiemis keliu pusėmis net palinkdami medžiai ir medeliai. Ir kalnai, ir viskas čia jau panašus Pensylvanijai. Medžiai augę, augę ir nedaugę. Vietomis nušiupe kaip senio plaukai.

Juo aukščiau važiuome tuo gerėjo miškai. Idomu, kad čia, kaip Washingtono valstijoje, ir labai aukšti kalnai medžiais apaugę. Tik retas pasimato pusplūkis.

Kada pasimato koks ežerukas ar užtvėnkimas, rytiečiai ir vidurvakariečiai kur vandens yra per daug ir dėlto vis nebranginamas, juokiasi iš vietinių.

Vietiniai gyventojai brangina ir tuos ežerukus.

Vanduo yra žemės kraujas. Be jo miršta viskas. Džiūsta laukai ir miškai.

Ir nedidelis upelis rėžia kalnus ir pravedęs mums kelią. Jis vietomis lėčiau gurgena per kietą žemę, vietomis šniokščia per akmenis.

Eglės ir pušys ir seni saokai tarytum siekdami sugeti debesius ir duoti nžesniems medžiams vandens išdidžiai auga ant kalno pečū, ant jo šonų.

Toliau upelis didėja ir smarkiai bėga, anot Maiironio:

Upę ir meilę negal suturėti,

Viliją bėgti, mergaitę mylėti.

Vilija bėga į Nemuną miela,

O bokšte liūdi uždaryta siela.

Apie keturias valandas važiuome aukštyn. Mūsų "kurtas" bėga nepailsdamas.

Iš miestelių kiek gražesnių yra Colzas. Jis netai gražus, bet kaip tai gerą įspūdį daro. Jis guli klonų. Abu jo kraštai pakilę aukščiau. Jis panašus į nepilnai atverstą knygą. Pačiame klonų tyso gelžkelis.

Pravažiavome porą gerų ežerų. Taip aukštai jie.

Pasiekę 7,135 pėdas aukščiau marių lygio pradėjome veik staigiai leistis žemyn. Kelias iškripuotas kalnu. Išsilkanęs kaip pilka juosta kalno šonu. Nesinori žiūrėti žemyn.

Pagalios ir atsiveikina-me Kalifornijai.

VALSTIJA SU VIENU KONGRESMANU.

Važiuojame per Nevada valstiją. Ji yra keliais atžvilgiais skirtinga nuo kitų.

Plotu ji yra viena didžiųjų, turi 110,000 ketvirtinai mylių. Gyventojais ji yra visų mažiausia—apie 120,000. Ji turi du senatorius, kaip visos kitos valstijos, bet tik vieną kongresmaną, nes kongresmanai renkami nuo tam tikro skaičiaus žmonių.

Ji yra nedaug mažesnę už Japoniją, bet Japonija turėjo apie 90,000,000 gyventojų. Ji yra penkis sykius didesnė plotu už Belgiją, o Belgija turi 11,000,000 gyventojų.

Galite spręsti kaip daug vietos šioj valstijoje yra.

Nevada yra mainų—me-

talų ir mineralų valstija. Jau 1860 metais čia iškas-ta ir pagaminta metalų ir mineralų už \$1,000,000,000.

Valstija yra kalnuota. Ruožtai kalnų driekiasi nuo šiaurės į pietus. Tarp kalnų yra ilgi slėniai, gulj tolygiai su kalnais.

Zemdirbystė čia menkai išvystyta. Tik apie 6% žemės dirbama, ir tai daugiausia auginama šieno.

Miškų yra virš 5,300,000 akrų.

Farmų nedaug. Įmonių dar mažiau—apie 150, ir jose dirba tik keletas tūkstančių darbininkų.

Nevada paimta nuo Meksikos 1848 metais.

Provizionalė valdžia sudaryta 1858 metais.

Pirmiausia čia Mormonai įsteigė prekybos punktą patarnauti tiems, kurie vyksta į Kaliforniją auksu sužavėti ir pasipelnyti iš jų. Paskui susikūrė ir daugiau centrų. Bet ir dabar gyventojų ji turi dar visai mažai.

"AŠARŲ MIESTAS."

Reno, Nevada. —Mažai kas Amerikoje nežino Reno (tark: Rino). Savo laiku jo reputacija buvo labai prasta, ypatinai akyste tu, kurie nori svietai sudorovinti, reformuoti, kurie kovoja prieš nuodėmes ir "pragaro įtaką."

Reno guli pašonėj kalnų ruožto vadinamo Sierra Nevada, apie 240 mylių nuo Pacifiko, netoli Kalifornijos rubežiams.

Nors jis guli pakalnėj, pats miestas irgi yra 4,484 pėdas aukščiau jūrų lygmalos. Oras sausas, sveikas, miestas gražus.

Nors Reno yra didžiausias Nevada valstijoje, jis neturi 50,000 gyventojų. Mat Nevada yra valstija su mažiausia gyventojų.

Reno vienu tarpu turėjo reputaciją kaip "Ašarų Miestas," kaip "gemblyrėčių sostinė." Tūlims jis buvo ir džiaugsmo miestas.

Kaip jis gavo tokia reputaciją?

Seniau gauti perskyras veik visose valstijose buvo sunku. Taipgi gavus perskyras teko ilgai laukti kol viel buvo galima ženytis. Nevada gji buvo kitaip. 1927 metais valstijos legislatura pravedė įstatymą, kad bile kas, pagyvenęs šioj valstijoje 3 mėnesius, gali gauti perskyras ir vėl apsiinvesti-istekėti.

Į Reno ėmė važiuoti turistingieji, kurie nenorėjo ilgai gyventi vienu apsivedimu. Miestas pelnėsi iš to keleriopai: Reikėjo rėnduoti namus rezidencijai; reikėjo mokėti advokatams ir teismui už perskyras; reikia pragyvenimo reikmenų. Prie to, čia gemblinimas yra legalus, tai daugelis savo turtus pralošdavo.

Daugeliui moterų tai buvo "Ašarų Miestas," daugeliui vyrų taip pat, bet kai kam buvo ir džiaugsmo miestas, nes yra žmonių, kurie tikrai negali sugyventi ir kada negalima persiskirti, jie mizernai gyvena.

Lektuvų fabrikantas Howard Hughes, prigėlbint jo privatiškam gynėjui, susirenka dokumentus Senato investicijos kambarje prieš aplesiant Washingtoną. Hughes'o tyrinėjimas nuėjo taip toli "iš vėžių", kad grąsino iškelti darbelių dar didesnį fabrikantų, kurie neskupėjo "pamylėti" aukštus valdininkus laike karo, kad gauti riebių kontraktų iš valdžios.

Tokiems Reno buvo palaima.

Ilgainiui norinti skirtis pasirenduodavo namus, bet negyvendavo čia. Įeigū buvo mažiau. Valstijos legislatura tuomet pataisė tą įstatymą, kad tik 6 savaitėms reikėjo pasirenduoti rezidencijai.

Taip Reno paskilbo, taip jis gavo prastą reputaciją.

New Mexico valstijos legislatura paskui pravedė įstatymą, kad ir be rezidencijos toj valstijoje galima gauti perskyras. Reno gavo stiprios kompeticijos, nors jis jau buvo paskilbęs ir įgijęs romantiškos reikšmės.

Kitų valstijų solonai pagalios (biznio spiriami) ėmė lengvinti perskyras. Panaikinta daugelio valstijų reikalavimas po perskyrų laukti metus ar mažiau iki galima naujai apsivesti.

Garsusis Reno neteko daug lankytojų, daug biznio ir savotiško romantiškumo. Dabar jisai mažai vuo skiriasi nuo kitų vakarinių miestų, nors vis gauna kiek tiek svečių, atvykusių perskyras gauti.

Miestas gražus. Oras sausas ir sveikas. Jame dar vis yra gemblinimo kasinai, puošnios smulkės ir valgyklos, bet jau toli gražu netiek ir netaip puošnios.

Reno apylinkė verčiasi iš žemdirbystės, mainų ir gyvulių auginimo.

Mieste pilna klubų. Tūli jų skelbiasi jau pat San Francisco.

Gemblinama atvirai, nes tas legalu Nevadoje. Vieni mėto kauliukus, kiti kortomis lošia, tretai ant ruleto stalo deda pinigus.

Sidabrinų dolerių didelės krūvos prikrautos. Tūlims matyti pinigai lengvai atsieina. Jie mėto juos tarytum tie pinigai būtų netikri.

Namai mieste nedidei. Nemažai indijonų. Jie gerokai suvargę.

Už Reno į rytus jau vieni tyrai. Laukai rudi, revuoti ir rūscia išvalda. Tik prie upelių kū žaliuoja sodnai ir javai ar žolė.

Kelias platus ir geras. Per valandas nesimato gyvų daikto. Milyų mylias kelias

tiesus kaip styga.

Perteklius Tyruose.

Turbūt nėra kitos valstijos su tiek tyrų kaip Nevada. Ir lygumos per mylių mylias. Net nusibosta laukti iki miestuką privažiوسي.

Kelias tai tikrai geras—platus ir dažniausia tiesus kiek gali matyti.

Sustojome Lovelock—mainų miestely. Viskas labai brangu. Maineriai atrodo suvargę. Zmonių miestely pilna.

Apie vidurnaktį sustojome miestely Winnamacca. Stotis yra puošniame viešbuty. Jo kieme yra gražus maudynių prūdas, bet naktį niekas nesimauo, nes naktimis čia šalta.

Viešbučio lobėje sustatyti gemblinimo stalai ir ruletai. Ant visų aukštos krūvos sidabrinų dolerių. Sustoję apie juos žmonės mėto dolerius tarytum kokius beverčius daiktus. Dešimtingi pralošti ar išlošti čia visai menkas dalykas.

Judžiuose paprastai rodo mainerius lošiant pinigais. Čia betgi nemiau nei vieno panašaus į mainerį. Jei kuris jų matė mainas, tai kaip savininkas, o ne kaip mainerys. Iš viso matyti, kad pinigai jiems lengvai gaunami, dėlto jie švaisto dolerius.

Iki kiti pavalgę, aš spējau čia daug ką apžiūrėti. Gerai tas, kad niekas neklusia ar nori gembinti, ko čia prisistatei prie stalo. Tikrai "vestų būdu," kiekvienas žitūri tik savo biznio.

Vyrai smarkiai mėto kauliukus (dice), o moterys lošia prie ruleto ir kortomis. Jos taip jau žarstosi doleriais. Iš viso ko matosi, kad ne jos pačios tuos dolerius uždirbo, ir kad joms ne skaudina galvas aukštos maisto kainos.

—O tave interesuoja tokie žmonės,—sako veikas atėjęs vestis į busą.—Kitą sykį paliksiu.

—Noriu matyti kaip žmonės leidžia kity uždirbtus pinigus,—pasiaiškinau.

—Je, tie žmonės gyvena "kitoj pusėj gelžkelio" nuo mūsų,—pridėjo jis.

Kaip Winnemacca atrodo, naktį negalėjau matyti, sprendžiant pagal šj viešbutį, atrodo, kad bent kai kam čia sidabrinų nestokuoja.

Mes ir vėl ritamės per Nevados tyrus. Bet jau tamsu.

—Tikrai jie gyvena kitoj pusėj gelžkelio,—kas tai garsiai pakartojo tą ju-džiuose dažnai naudojamą išsireiškimą. Kas tai nusikvatojo ne entuziastiškai, tarytum iš prievartos.

Turbūt norėdamas parondyti, kad daugelis parazitų yra ne vietiniai, vienas mūsų sankeleivis negarsiai dainavo:

"We used to run an outfit,

The greatest in the West, Our cowboys were the wonders—

Our roundups were the best; The punchers still are with us,

But now they merely guide The tenderfoot from Boston Who's learning how to ride."

Daug dykduonių suvažiuoja čia į tuos netikrus rancius ir palieka daug pinigų Nevadai prie ruleto ir kity gemblinimo būdų.

ROCKFORD, ILL.

PIKNIKAS

Vilnies Naudai

RUGPIŪČIO (AUGUSTO) 31 D.

Sekmadienį, prieš Labor Day

SVITHIOD PARK

Prie No. 2 Kelio

BUS PUIKI PROGRAMA

Pildys Du Chicagos Chorai

L.K.M. Choras, vadovybėj J. Kenstavičiaus

Roselando Aido Choras, vadovybėje D. Yuden

Gera Orkestra Šokiams

Bus išleista daug dovanų.

Įzanga 35 centai

Rengia ALDLD 29 Kuopa ir Moterų Klubas
Visus lietuvius kviečiame dalyvauti Piknike

KELRODYS: Važiuojant per Rackfordą S. Main gatve reikia važiuoti į pietus No. 2 keliu, pavažiavus bus nurodyta pikniko vieta. Daržas labai puikus.

TARYBINĖ MEDICINA LIETUVOS ŽMONIŲ SVEIKATOS APSAUGOJE

(Pasikalbėjimas su Tarybų Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministru prof. Broniu Penkauskiu)

L. SKLERYTĖ.

80 medikų šių metų vasarį Tarybų Lietuvos sveikatos apsaugos organai papildomai pasiuntė į tolimas respublikos vietas vasario, vasaros ir rudens laukų darbų metu. Lietuvos kaimai daugiausia išsimėtę vienkiemiais ir tai sudaro priežastį, jog ne visur galima organizuoti sukomplektuotą medpunktą. Laukų darbų įkarštyje lietuvių valstiečių sunku apiešti darbą ir vykti už keliasdešimt kilometrų. Todėl Tarybų vyriausybė atėjo valstiečiams į pagalbą ir žymiai priartino medicinos pagalbą jos reikalingiems kaimo gyventojams.

O juk Lietuvos gyventojai puikiai pažįsta ir atmena dar neseną smetoninės Lietuvos praeitį, kai varginam valstiečių ir darbininkų medicinos pagalba buvo neprieinama, nes jis neturėjo 10 litų gydytojui pasikviesti ar pasigydyti ligoninėje.

Tarybų vyriausybė yra brangi darbo žmonių sveikata ir dėka tarybinės sveikatos apsaugos sistemos kiekvienas darbo žmogus kaimie ir mieste dabar aprūpintas nemokama kvalifikuota medicinos pagalba, prireikus net iš Vilniaus iškviečiamas kvalifikuotas gydytojas ar profesorius, kuris atvyksta sanitarinių lėktuvų ir tolimiausius Lietuvos kampelius.

Tarybinė sveikatos apsauga respublikoje dar labai jauna, ir ji turės pereiti sunkų pokarinio atsikūrimo kelią, nes vokiškieji okupantai sveikatos apsaugos sričiai padarė labai didelę žalą. Jau nekalbant apie dešimtis sugriautų, sudėgintų ir išplėstų ligoninių, ambulatorijų ir poliklinikų, apie šimtus visiška išplėstų vaistinių, — labai sunki padėtis susidarė dėl gydytojų bei vidutinio medpersonalo stokos. Iš 1500 1941 metais Lietuvoje buvusių gydytojų po vokiečių išvijimo iš respublikos beliko 520 gydytojų. Likusieji gydytojai buvo nužudyti, išvežti į Vokietiją.

Nežiūrint didelių sunkumų šioje srityje, per dvejus

taikios statybos metus sveikatos apsauga Tarybų Lietuvoje pasiekė didelių laimėjimų.

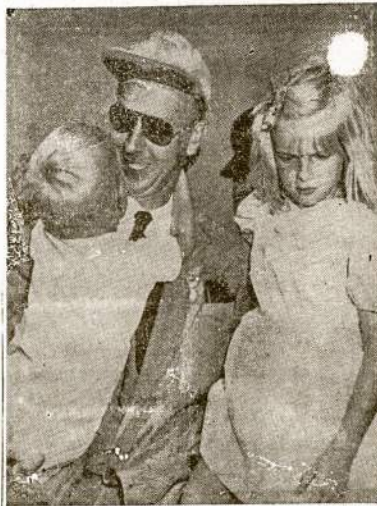
Atkurtos 56 ligoninės, daugiau kaip 300 ambulatorijų, 250 jų veikia kaimo vietovėse. Kiekviename apskrities centre veikia ligoninė. Eilėje apskričių centru, atskirai imant, Kėdainių, Mažeikių, Šakių, Raseinių, Biržų ir kitose apskrityse ligoninės buvo pilnintai atstatytos. Baigiama didžiausios respublikoje Šiaulių ligoninės (300 lovų) statyba. Bendras lovų skaičius ligoninėse padidėjo beveik 3 kartus, o iki š.m. pabaigos jis pasiekė 8,500. Vien tik respublikos gimdymo namai turi 1,400 lovų, t.y. 3 kartus daugiau negu 1944 metais. Atliekami paruošiamieji darbai universiteto klinikiškos — 900 lovų ligoninių miestelių pastatyti gražiam Vilniaus Užvingio miške.

Dar 1947 metais bus žymiai išplėtos onkologijos ir tuberkuliozės ligoninės Vilniuje; visiškai iš naujo įrengti Vilniaus kūdikių namai, vaistinių skaičius respublikoje pasiekė 300.

Visiškai nauja tarybinė sveikatos apsaugos šaka Lietuvoje — motinystės bei kūdikystės apsauga — įgyja vis platesnį mastą. Didėja moterų bei vaikų konsultacijų, pieniškų virtuvių, lopšelių tinklas; pirmą kartą Lietuvoje įsteigti kaimų lopšeliai, kur valstietė — motina atneša savo kūdikį pasaugoti, kol ji dirba lauko darbus.

Zymiai pagerėjo padėtis taip pat ir medicinos darbuotojų srityje. Jeigu 1944 m. rudenį respublikoje tebuvo 520 gydytojų ir 1,200 vidutinio medpersonalo darbuotojų, tai šiuo metu respublikoje jau dirba daugiau kaip 1,100 gydytojų ir apie 3,000 medicinos seserų, akušerių, felčerų. Medicinos darbuotojų kadrai padidėjo Lietuvos gydytojų namų sugrįžus iš kariuomenės, iš Vokietijos vergovės, taip pat broliškoms sąjunginėms respublikoms prisimtus savo gydytojus bei medicinos seseris mums į pagalbą.

Gausėja jauni tautiniai Lietuvos medicinos darbuotojų kadrai. Kauno ir Vil-

Kapitonas Bill Odom apskridęs aplink žemės rutulį į trumpiausią laiką (73 valandas) glamonėja savo sūnų Ronnie, kai jo 6 metų dukrelė Rochelle stovi šalė. Kapitonas Odom jau ruošiasi kitai panašiai kelionei, aplink žemę per abu ašigalius.

niaus universitetų medicinos fakultetų perykštė laida davė respublikai pirmuosius 70 jaunų tarybinių gydytojų, o šiemet jau 107. 12-je Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio ir dirbiniųjų medicinos mokyklų mokosi daugiau 1,500 medicinos darbuotojų. Vien tik 1946 metais tos mokyklos išleido šimtus kvalifikuotų medicinos darbuotojų, o 1947 metais — daugiau kaip 600.

Visuose dideliuose respublikos miestuose bei apskrityse centruose veikia dešimtys sanitarinių-epideminėjų stočių, apie kurias smetoninė Lietuva ir supratimo neturėjo. Tų įstaigų funkcijas sudaro visos profilaktinės priemonės, biologiniai tyrimai, sanitarinio švietimo darbas.

Respublikos medicinos darbuotojai turi neribotų galimų vystyti ir tobulinti savo žinias, kai tuo tarpu buržuaziniams laikais specializuotis tegalėjo pasiturintis gydytojas, o ir tai tik užsienyje.

Tarybų Lietuva turi 4 jaunus mokslinio tyrimo medicinos institutus, kuriems vadovauja ir kuriuose dirba geriausios respublikos mokslo jėgos: Kaune — epidemiologijos bei mikrobiologijos institutai, Vilniuje — tuberkuliozės, sanitarinės higienos, venerologijos institutus ir Lietuvos TSR Mokslų Akademijos eksperimentinės medicinos bei onkologijos institutai. Tos mokslo įstaigos atlieka didžiulį mokslinio tyrimo darbą ir auklėja mokslinių darbuotojų kadrus.

Respublikos Sveikatos Apsaugos Ministerija dažnai organizuoja medikų suvažiavimus, konferencijas, pasitarimus įvairių specialybių klausimais. Pasiekiamas patyrimu, suvažiavime dalyvių pateikiami patobulinimo pasiūlymai — padeda mūsų specialistams dirbti bendrą naudingą darbą darbo žmonių labui. Mūsų medikai taip pat dalyvauja visuose Visasąjunginiuose suvažiavimuose bei konferen-

cijose Maskvoje, Leningrade, Odesoje ir kituose Tarybų Sąjungos miestuose. Reikalinga taip pat pažymėti didžiulę reikšmę mūsų medikams, kylančią iš respublikos mokslinės medicinos draugijos, vienijančios Lietuvos medicinos darbuotojus. Draugijos organizuojami reguliarūs susirinkimai įgalina medikus susipažinti su jų kolegų patirtimi bei naujais metodais, išklausti įdomias paskaitas ir t.t. Draugija dažnai paskaitoms Vilniuje skaityti pasikviečia garsius profesorius-medikus iš Maskvos bei Leningrado. Kiekvienas apskrities centras turi savo mokslinės medicinos draugiją.

Didžiulės, vis didėjančios sumos, kurias tarybų vyriausybė asignuoja Lietuvos sveikatos apsaugai, byloja apie nepaprastą vyriausybės rūpinimąsi liaudies sveikata. Jeigu 1945 metais respublikos sveikatos apsaugai buvo paskirta 94,5 milijono rublių, tai 1947 metais jau paskirta 122 milijono rublių.

Neįvertinamą pagalbą Lietuvai teikia sąjunginės respublikos. Nepaliaujama srove į Tarybų Lietuvą plaukia medikamentai, instrumentai, rentgeno aparatai, mikroskopai, ligoninių įrenginiai, baltiniai, šimtai tūkstančių medicininių knygų.

Lietuvoje, kur buržuaziniai laikais teisę į medicinos pagalbą bei poilsį turėjo pasiturintis žmogus, tarybų valdžia teikia nemokamą kvalifikuotą medicinos pagalbą bei poilsį visiems respublikos darbo žmonėms.

Dar keli žodžiai apie kurortus. Sveikatos Apsaugos Ministerija atlieka didelį ir sekmingą darbą, skirtą vokiškųjų okupantų smarkiai nuimtioktiems bei išplėstiems Lietuvos kurortams atkurti. Jau šiais metais juose išleis bei gydysis apie 20 tūkstančių žmonių, beveik du kartus daugiau, negu pernai. Mūsų gintarinis pajūris ir savo puikiais Palangos, Girulių kurortais,

Priėmėm Tolimą Sveičią

Oakland, Calif.—Kaip buvo laikraščiuose rašyta, kad draugas V. Andrusis važinėja po vakarines valstijas, tai mes pilnai tikėjome, kad ir mus aplankys. Vardan LLD 198 kuopos pamėm svetainę ir surengė puotą liepos 27 d., San Francisco, Calif.

Turėjome puikius pietus. O po pietų draugas V. Andrusis pasakė puikią prakalbą. Kalbėjo apie taiką, gerlaikį ir galimą įvykti depresiją. Buvo duoti du klausimai: kaslink lietuvių pabėgėlių ir kaslink trečios partijos 1948 metais. Kalbėtojas atsakė gana gerai.

Nesitikėjome didelių pasekmių, nes vasaros laikų į svetainę davę nesurinkė žmonių. Taip ir buvo. Betgi pasekmės buvo neblogos. Nors jokių kolektų arba raginimų nebuvo, betgi žmonės "Vilniį" myli ir liuosu noru suaukavo \$22.60. Taipgi gauta 3 nauji skaitytiniai. O nuo parengimo liko gryno pelno \$62.65, ir visas paskirtas viršmėtam laikraščiai. Tenka tarti aciu rengimo komitetui ir dalyvavusiems parengime už gerą paramą ir įvertinimą tų sunkenybių, kurias laikraštis turi pakelti šiuose brangiuose laikuose.

Trumpos žinutės.

Draugė Balčūnienė (Karusienės močiutė) apsirgo, betgi dabar jaučiasi geriau. Manoma, kad liga prasidėjo iš galiesčio mirusio sūnaus. Velijame greitai pasveikti.

Mūsų gerų draugų Antano ir Josephine Bartky 17 metų sūnus staiga apsirgo. Greitai padaryta operacija ant apendiko ir į šešias dienas grįžo namo iš ligoninės ir jaučiasi gana gerai. Veliame pilno pasveikimo ir reikiame simpatijų draugams Bartkams.

Rugpičio 10 d. turėsime didelį pikniką, kur rengia keturios tautos: lietuviai, latviai, estai ir finai. (Piknikas jau turėjo įvykti.—Red.) Parengimo pelnas bus skiriamas tų pačių tautų žmonių, gyvenančių Europoje, paramai, kokia bus svarbiausia. Tą tikslą, žinoma, įvertiname aukštai, nes geras ir svarbus tikslas.

Apie pasekmes parašysiu kitą kartą.

Kuopos Korespondentas
W. Jacobs.

JAU VEIKIA BALSUOTOJŲ KLIUBAS

Worcester, Mass.—Rugpičio 5 d. Liet. Sūny ir Dukterų Broliškoms Draugijos susirinkime teko girdėti žingėdžių raportų. Šis susirinkimas pagerbė du liepos mėnesį mirusius narius. Pirmesniuose susirinkimuose buvo pagerbta po vieną narį mirusį. Šį sykį du. Reičkia, mūsų, senuolių, eilės skubiai mažėja. Trys naujienai prisirašė šiam susirinkime.

Iš finansų sekr. raporto pasirodė, kad liepos mėn. Draugija turėjo įplaukų virš \$1,700, o išlaidų virš \$2,000.

Draugijos globojamas Liet. Darb. Kliubas šiais metais daug ištaisymų ir pagerinimų padarė; tolietu naujų įbudavojimas ir visos patalpos išmaliojavimas kainavė arti \$6,000. Nauji stalai ir kedės apie \$2,000. Dabar yra gražu ir smagu būti kliube.

Draugijos atstovai iš Liet. Progr. Balsuotojų Kliubo išdavė raportą, kad LPBK gražiai jau pradėjęs funkcionuoti. Darbas didelis ir platus. Kvietė atsilankyti į Balsuotojų Kliubo susirinkimus ir bendrai diskutuoti valdininkų ir politikierių tinkamumus. Susirinkimas raportą entuziastiškai priėmė.

Nepaprastas ALDD 11 kuopos piknikas įvyks rugpičio 24 d. Olympia Parke. Pikniko svarba, kad prieš atidarymą parko praeitą pavasarį kuopos rengtas piknikas neįvyko iš priežasties labai blogo oro. Šį sykį

pasimota rengti platesnį formoj, kad atpldžius visus trūkumus. Užprašyta moterų 155 kuopa bendradarbiauti. Iš likusio pelno bus skiriama pinigų dėl centro leidimui literatūros. Piknikė ruošiamas sporto program, eks-ristikas J. J. Bakšys paruoš porą ristikų. Bus svečių iš kitų miestų. Tai gerai, jog tai geriausia progą piknikuose susieti senus pažįstamus, o Worcesteriėčiai tikrai gali pasididžiuoti turėdami taip puikų Olympia Parką. Čia atvykęs kiekvienas gali jaustis kaip kokiame kurorte laiką leidžias.

LPBK Korespondentas.

Sulaikė 3 Jankius

SEOULAS.—Amerikos štabas pietinėje Korėjoje praneša, kad tarybinė Korėjos zonoje Yohyon-i miestyje buvo sulaikyti trys jankiai kariai. Jie kovojo praityti telefonines linijas.

VITA-MOR
High Potency
3 Complex Capsules

Veikia tiesiog magiškai ant nervų ir besijauciančių pavargusių — šaldinė prižiūrina ir suteikia daugiausia energijos.

Net 100 — Net 300
\$3.25 \$6.00

Dabar Eina Išpardavimas
UNION DRUG CO.
35th and Halsted

NAUJOS KNYGUTES

Tik atsiųstos iš Brooklyn, N. Y.:

Už Taiką ir Laisvę! 10c
Išleido Demokratinį Amerikos Lietuvių Centras

Salomėja Nėris 25c
Išleido LLD Moterų Komitetas

šios dvi knygtutes labai svarbios kiekvienam persiskaityti, tad greitai įsigykite. Jų neadau turime.

VILNIES ADM.

3116 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

Alus Dykai! KUR? Alus Dykai!

DIDELIAME METINIAME PIKNIKE

Liet.—Amer. Biznierių Organizacijos of Cook County

Sekmad., Rugpičio 24, Visą Dieną

LIBERTY GROVE

WILLOW SPRINGS, ILL.

ŠOKIAMS GRIEŠ M. BATUČIO ORKESTRA

- Basebolė lof Roseland ir Chicago team'ai.
- Roselando bizeriniai trauks virve su Chicago bizerliaris.
- Storos moters risis.

DYKAI ALUS VISĄ DIENĄ VISIEMS
Įžanga tik \$1.00 kiekvienam automobilui
ALUS DYKAI ALUS DYKAI

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvirčiausias Lietuvių Patalpos ir Apraudus Organizacija

- Gailma apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Pašalpos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltus.
- Mėnesinė mokeskis pigliausia.
- Pirmia naujus narius nuo 3 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo laisvą įrašyk. Išpildyk žemiaus telpančią blankutę ir pasiųsk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informacijų, kaip palapti LDS naris.
Mano vardas _____
Antraštas _____

"VILNIES" PIKNIKAS ŠVIESOJE POLITINIO SUBRENDIMO

CHICAGIEČIAI IR SVĖČIAI IS TOLIAU VISI
JAUTĖSI KAIPI VIENOS ŠEIMOS NARIAI, BET
BUVO IR TRŪKUMŲ.

Politinė Vienybė.

"Vilnies" piknikas ar koncertas visuomet būna stambus įvykis ne tik vilniečių, bet ir bendrame Chicagoos lietuvių gyvenime. Sulyg mūsų parengimų pavykimu, mes daliai sprendžiam apie kairiosios srovės įtaką — kyla ji ar ne. Iš programos turinio mes sprendžiam ar ji tik, ant greičiųjų sudaryta, ar ji išanksto tinkamai suplanuota ir prvesta.

Pereitą nedėdienį "Vilnies" piknikė žmonių buvo daug. Ir, veikiausiai, būtų buvę daugiau, jei ne tas slėgiantis, slopinantis karštis, kuris daug ką nuvarė į ežerą.

"Vilnies" patriotai, žinoma, sudarė žymiausias publikos dalį. Bet Justice Parke matėsi ir svetimių veidai. Buvo šiek tiek ir katalikų. Buvo vienas kitas ir socialistuojantis. Chicagoj jau yra grupė buvusių socialistų, kurie artėja prie mūsų. Ta grupė, berods, dar nedidelė.

Kai L. Prūseika, savo kalboj, komplimentavo Wallace'ą ir tuos unijų vadus, kurie stoja už trečią partiją, beveik visi pikniko dalyviai tam pritarė karštis aplodismentais. Visų širdys buvo tame punkte. Kai jis priminė, kad tūl republikonai net Truman'ą įtaria raudonoju, visiems buvo skanaus juoko.

Dainų mūsų piknikuose niekad netrūka. Dainavo net keturi chorai. Apie juos ir jų vadus jau buvo rašyta, kaip ir visuomet rašoma.

Ko trūko? Trūko sporto. Sako, pikniko vieta nėra tam tinkama. Gali būti. Bet sporto nebuvo ir nebūna ir Liberty darže. Tuo reikia susirūpinti ateityje.

Misevičiaus garsiakalbis atliko itin naudingą darbą, bet ne Misevičiaus kaltė, kad juo nesinaudoja kiti žy-

mesni draugai, kurie galetų pasakyti nors ir trumpas kalbas apie LDS, apie LLD, apie Radijo Klubą, apie jaunimą.

Laikraščiuose apie jaunimą diskutuoja. Bet nei vienas diskutantų galvoj nesubrėšk mintis, kad čia buvo labai gera proga ką nors svarbaus pasakyti. Jaunimo šiame piknike buvo nemažai. Kurie Pasiaukodami Dirba.

"Vilnis" turi nuoširdžių darbininkų. Moterys, dirbusios prie valgių patiekimo, vyrai, dirbę prie barų, ir visi kiti, kurie dirbo kita darba, parodė nepaprasto pasivietimo. Tokiame karšty darbas dvigubai sunkus.

Tuli draugai dirbo, taip sakant, pašalinį darbą, bet jis naudingas ir reikalingas. Štai susitikau J. Stanley. Sako man: Jau turiu \$50 Radio Klubui!

J. Jokubka darbuojasi, kad sukeltų paramos Pietų Amerikos lietuvių spaudai. Geras darbas.

Kitas draugas darbuojasi "Vilniai". Jieško aukų ir skaitytojų.

Niekas, betgi, nesirūpina nei LLD, nei LDS, o agitatorių ten reikia!

Pas mūsų dabar įvesta mada nerinkti aukų tam ar kitam svarbiam reikalui. Sako, žmonės pyksta. Pyksta visai mažas nuostimtis. Tuo tarpu piknikuose būna daug žmonių, kurie nedalyvauja šiaip jau susirinkimuose. Jie noriai paaukotų. Bauginimas rinkti aukus yra svetimos įtakos padarinys.

Atsiminkit, kiek pernai suaukavom Vilniaus Medicinio Instituto prengimul. Bent dalį tos sumos galime sukelti kitokiems svarbiems reikalams. Bet tam išanksto reikia tinkamai susiorganizuot.

Vilnietis.

Kaltina Auklėtuvės Užlaikytoją Nešvarume

Daisy Hall, kuri laiko vaikų daboklės namus, jau tris kartus policijos užplūstus, stengiasi teismo keliu išgelbėti tuos namus nuo uždarymo.

Domestic Relation teisme ji kaltinama prastame tų namų vedime. Namai esą nešvarūs ir netinkami laikyti vaikų ar bile kė.

Ji užlaiko namus berniukams, taipgi protiniai nesveikiems vaikams. Sykiu ir neva mokyklą, bet vaikai, sakoma, turi gulėti net ant grindų, be lovų ir abelnai užlaikomi nederamai.

Vienu tarpu ji buvo nukėlus savo "daboklę" ir "mokyklą" į Clinton, Ill.

Ji teisinasi, kad negalinti gauti medžiagos ir delto neįtaisanti vaikams tinkamų butų.

Roselandiečiai Pas

Merrill, Wis., Lietuvius

Rugsėjo 15 dienos vakare, įvyko pas Marę Kakliauskienę gimtadienio proga jos pagerbimas.

Susirinko visi giminės ir iš Rožių Žemės k. a. Klibienė, K. Klibas ir K. Dagis.

Visiems gėrbieranti Marę Kakliauskienę gimtadienio proga, Jurgis Orinikaitis pasakė trumpą prkalbėlę. Jis sakė, kad daugel metų atgėl, kol miestuose gyveno buvęs geras užiastas, be to, buvęs geras socialistas, o dabar yra geras "Vilnies" re mėjas.

J. Orinikaitis pasakė, kad su kalba, tai nieko nepagalbės, bet reikia remti spaudos reikalai. Jis sakė, jei mes darbininkai neremsim, tai kapitalistai neateis su parama. Pirmučiausia J. Orinikaitis paaukavo \$10, Mykolas ir Marę Kakliauskai \$10 ir E. Kakliauskas, Marės sūnus \$10. Tai išviso \$30.00. Juos pridavė Z. Klibienė, kad priduoūt "Vilniai"

Tai matote, kad su Merrilies ūkininkais baikų nekrečiama.

Z. Klibienė parodė, kad turi vieną knygutę tikietų "Vilnies" pikniko laimėjimams dovany, tai tuojaus J. Orinikaitis pradėjo tikietus traukti, o M. Kakliauskas pabaigė.

Z. Klibienė apgailestavo, kad daugiau tikietų nepasiėmė, tai būtų dar daugiau pardavusi. Roselandiečių neprisotinsi niekados.

Dagių Dagis.

Aukos "Vilniai"

- J. Užsienis, Madison, Wis. \$5.00
- J. Ruzga, Chicago \$5.00
- Jonas Mažeika, Chi. \$5.00
- P. Bogdan, So. Bend, \$2
- Chas Bagdonas, So. Bend, \$2.00
- A. Mockaitienė, Spring Valley, ... \$2.00
- P. Janušis Chi. \$1.00
- V. Dambrauskas, Springfield, ... 50 c
- V. Čižauskas, Chi. \$1.00
- A. Janutavičius, Chi. \$1.00
- Ch. Skaistis, Chi. \$1.00
- Ačiū visiems.

"V". Adm.

Reikalauja Gražinti Išlaidas

Mrs. Helen Copozoli, 959 Newport, patraukė į teismą Joseph Tornabene ir reikalauja jai gražinti \$10,000, kuriuos ji dėl jo išleisdui.

Mrs. Copozoli savo skunduje sako, kad ji išleisdui mokintis Joseph Tornabene laikrodžių taisymo, o jis pasisadėjęs 1941 metais ją apsisivesti. Taipgi įrengstau naują aukšnių daiktų krautuve. Vėliau vėl pasitūsi į jį mokyklą, kad išmokinius akiniū priskrinkimo profesijos. Davusi jam \$600 nusipirkimui naujo automobiliaus. Be to, nupirkusi dar dvi aukšnių daiktų krautuves su visais pastatais, ant jų abiejų vardo.

Po to viso, Mrs. Copozoli patyrusi, kad jis susirašinėja su kita moteriške, o priedo, kas tai jai pranešė, kad

Anksti antradienio ryte Miss Viola Rogers, grįžusi į savo butą, Del Mas viešbuti, 5046 Winthrop ave., rado vyrą kambaryje. Jis norėjo ją nudurti, bet tik sužeidė ranką. Mergina išsprukusi iš piktadurio suriko smarkiai, viešbučio gyventojai sukilo ir tuo laiku piktadarys pabėgo.

Miss Rogers sako, kad tas pats vyras vijosi ketvirtadienio vakare.

Kaimeynai mano, kad Viola žino, kas per vienas tas vyras, tik ji nesakanti policijai. Bet tas tik spėjiojama. Nekurie žmonės ima aiškinti, kad turėtų būti tas pats vyras, kuris nužudė suknučių krautuves savininę Miss Dade Duty. Bet tas irgi tik spėjiojimas.

Jis turi žmoną Italijoje. Teisėjas Chaves A. Williams užraštvęs Tornabene nuosavybę ir veda tyrinėjimą.

PLĖŠIKAI VARTOJA VISOKIAS PRIEMONES

Austin apylinkėse 5 policistai civiliais rūbais išėjo tyrinėti gemlerių veikimą, bet nežiturt kur jie čjo, niekas jiems nieko neaiškino. Paskiauo patyrta, kad plėšikai toje apylinkėje smarkiai veikia ir pateisinimui savo atsilankymo, nudooda esą slaptosios policijos agentais, o progai pasitaikius padaro apliėšimą.

Policijos komisijonierius Prendergast, įsakė Austin policijos stoties slaptosios policijos nariams užsivilkti uniformas ir vesti tokius tyrinėjimus, kaip uniformuotiems policistams.

URBA Gėlininkas

4180 Archer Avenue
Phone: Lafayette 5800 or 5870
Gėlės Mylinėms, Vestuvėms
Bankietams, Laidotuviams,
Papuošinimams.

Monarch Liquor

EXTRA!
Pernamytas Vardas ir Adresas
LIETUVISKAS ŽIDUKAS
3529
S. Halsted St.
Phone
YARds 6054

JAMES TAVERN

JAMES JANULEVICIUS
3107 1/2 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
GERAS VYNAS, DEGTINE,
KINGSBURY ALUS.

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS GĖLES
KVJETKININKAS VESTUVĖMS, BANKIETAMS, PAGRABAMS
3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į
Anthony B. Petkus
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS VISŲ PATOGUMŲ

6812 S. Western Ave. Chicago
1410 S. 50th Avenue Cicero
Telefonas GROvehill 0142 Telefonas Town Hall 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir prieinamas Jūsų finansiniam stoviu!

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos Laidotuvių Direkcijos Asociacijos

Turime Kopyčias .. Ambulanso Patarnavimas Visose Miesto Dalyse .. Diemį ir Naktį

LACHAWICH IR SUNUS
Phone: VIL. 6673-3
3224 WEST 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

J. LIULEVICIUS
TEL. LAFAYETTE 3572 TEL. LAFAYETTE 3575

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telefonas YARds 1419

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE TEL. YARds 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. TEL. PULLMAN 9661

PETER P. GURSKIS
Mūsų Kopyčia Atr-Conditioned
659 WEST 18th STREET TEL. SEELEY 5711
Vienas ir pusė bloko į rytus nuo Halsted. Pietų gatvės pusė.

VIENŲ METŲ SUKAKTIS
Kasp miris išskyrė iš gyvenimo tarpo
Juozapą Jankauską
kuriis gyveno 6616, S. Washtenaw Ave.

Rugpjūčio 23 diena, 1946 metais, 6:50 val. ryte, miris išskyrė iš gyvenimo tarpo mūsų mylimą šeimoms narį. Tai buvo užduotas didžiausias skundas artimiesiems šeimoms netenkanti Juozapo Jankausko material Onai savo mylimo vyro, sūnui Otto, dukterei Adeline Praus senui Harold, anūkams Billy ir Karen, broliams Frank ir Stanley, jo moteriai Josephine, kurie gyvena LaPorte, Ind., pusbroliui Viktorai Šrukaiti ir jų šeimai; Ivojevičiui Musulas ir jo šeimai ir Lietuvoje seserims. Ta liūdna valanda visam reikėjo pergyventi.

Juozaapas Jankauskas gimė Lietuvoje Telšiu Apskr., Alsdėdžių parapijoje, Pagrimėnų kaime. Likolai palaidotas rugpjūčio 28 diena, 1946 m., Lietuvių Tautiškoje Kapinėse.

Nors mums yra liūdna ir skaudu pergyventi šis laikas, tačiau kilo kito keltio nelieka, laikyti simitimi. Mėtai atgali būvai su mumis, dabar nėra.

Pasilikame su gilia atmintine, moteris Ona, sūnus Otto dukter Adeline, broliai Frank ir Stanley.

FELIX GELBUTAS TAVERNS
5627 W. Madison Street
ir
1335 W. Madison Street
DVI SMAGIAUSIOS UŽEIGOS
Linksmi Laiką Praleisti
FELIX GELBUTAS, Sav.

VEGEL'S TAVERN
NAUJOJ VIETOJ
ALUS—VYNAS—LIKERIAI
SMAGI UŽEIGA
CIA TIKRI DRAUGAI SUSIRENKA
3203 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
Telefonas Calumet 5982

J. KAZLAUSKO UŽEIGA
944 West 35th Place, Chicago, Ill.
Kampas Sangamon St. Telefonas Yards 7885
ATSILANKE NESIGAILĖSITĖ
JUOZAS ir MARCELA KAZLAUSKAI, Savininkai

Smagiausia Užeiga Lietuviams
JOE and ANN TAVERN
3559 So. UNION AVE.
Savininkai J. ir A. POVILAIČIAI
(Šių užėigą remodeliavo K. Želvis)

BUSAS Į VILNIES PIKNIKĄ
ROCKFORD, ILL.
Sekmadienyje, Rugpjūčio 31 d.
Kurie norite busu važiuoti, įsigykite tikietą iš anksto, nes nedaug vietos liko buse.
Tikietas į abi puses \$3.00, gaunamas
VILNIES ADM.
3116 S. Halsted St. Victory 7325

RYTOJ IVYKSTA DIDYS DARBININKŲ PAŽMONYS

VISI, KURIEMS TIK RŪPISUTVIRTINIMAS DARBO ŽMONIŲ VIENYBĖS KOVAI PRIEŠ REAKCIJĄ, DALYVAUKIME KOM. PARTIJOS PIKNIKE

Sekmadienį, rugpjūčio 24 d., Dan Ryan's Woods, 87 st. ir Wester ave., įvyks Komunistų Partijos, pietvakarinio miesto dalies sekcijos šaunus piknikas. Prašome visų smoningai darbininkų dalyvauti piknike, nes jame bus išreikšta bendras ir solidarus pasižadėjimas vesti kovą prieš kylantį reakcinį elementą šioje šalyje.

Piknike bus pasakyta svarbių kalbų svarbiausiais klausimais.

Bus puiki meniška programa, kurią pildys atsižymėję artistai, kaip muzikas Bill Leonchick, arba žymus solistas Greg Pascal ir kiti.

Vakams bus pritaikinti įvairūs žaidimai.

I šį pikniką suvažiuos įvairių tautybių darbininkai. Komitetai irgi susideda iš įvairių tautų. Tad vaišės ir

Kas Dedasi Mieste

Karštis jau geras laikas vargina Chicago. Kelis sykus oro būras žadėjo vėsinantį orą, bet vis kas nors atstingina — karšta srovė šaltesnę nugalai.

Taip ir vargsta chicagiečiai apie 95 laispiųjų karštyje. Daug žmonių numirė nuo karščio.

Susikūrus nauja Partija — Progressyve Party jau stato 21 kandidatą į Superior teisėjus. Surinkta apie 130,000 parašų ant petijcijos. Tai bus pirmas šios partijos bandymas.

Dviejų policininkų — kapitono Connelly ir leitenanto Drury — byla iškeliama dviem dalykų. Pasirodo, kad suimti žinomas Capono gėnės šilus policijai drausta. Laikė straiko šimtai streikerių grūdami ir kalejimus, bet vieną gengsterį šul suėmė policistai gali netekti vietos.

International Photo-Engravers Union konvencija nominavo senus viršininkus be opozicijos. Prezidentu nominuotas Edward Volz, vice-prezidentu Matthew Wall, žinomas reakcininkas.

Konvencija eina Stevens viešbutyje.

Chicago Poultry Handlers Union, lokalas 650, sudarė su samdytojais pasirašyti kontraktą nepaisant ir neliečiant naujo įstatymo prieš uniijas.

Samdytojai susirašę į savo tarybą, kuri atstovauja net 90 jų.

Prie jau pirmias pažymėtų atostogaujantių chicagiečių reikia dar pridėti — Juozą Ruzgą, kuris pasiekęs net Atlantic City; U. Andriulienę, kuri atostogauja Beverly Shores, Indiana, pas Jarušus. Šiuo tarpu čia ypač gražu prie Michigan ežero išlėsti. Franas Kirka tebėra Grand Rapids, Mich. Rep.

CICERO ŽINIOS

CiceroMotery Choras Gražiai Pasidarbavo "Vilnius" Pikniku.

Komisijai teko patirti, kad cicerietės ir jų simpatikaliai pardavė 9 pundečius "Vilnius" pikniko tikietų.

Čia norime pažymėti kas ir kiek išpardavė tikietų. J. Stulgaitis 2 pundečius, A. Dočkienė 1 pund., C. Stanevičienė 1½ pund., Anna Sundstrom 1 pund., J. Paleckis 1 pundečius, po pusę pundečio išpardavė K. Janchoskienė, H. Haynienė ir U. Vaičiulienė.

Visoms ir visiems, kurie tik pasidarbavote mūsų spaudos labui, varde mūsų choro, tariame nuoširdų dėkui.

C. S. Buves.

C. Skaistis Sugrįžo iš Oklahomos

Chas Skaistis, norsaidietis, sugrįžo iš Tulsa, Oklahomoje, kur jis buvo aplankęs savo sūnų Edwardą. Edwardui ten sekasi. Jis ešas kont-

EXTRA! EXTRA!

Nežiūrint kiek jau buvo rengta šiais metais piknikų, bet Lietuvių Biznierių Organizacija Cook Apskrityje, rengia vieną iš didžiausių. Jis įvyks šį sekmadienį, rugpjūčio 24 d. Liberty darže, Willow Springs, Ill.

Oro pranašautojai vis dar sako, kad Chicagoje ir apylinkėse bus labai karšta, bet Lietuvių Biznierių Org. savo piknike labai šalta aušio užteks ir tas padės atsivėdinti. Viso yra suaukautama biznierių 20 bačkų alaus. Tad visi pikniko dalyviai galės alų gerti veltui.

Piknike bus įvairių prašmatnybių ir juokų. Tad atvažiuojant į jį tikrai linksmai laiką praleisite.

Visus nuoširdžiai užkviečia valdyba ir pikniko rengimo komitetas.

Fin. Rašt. T. A. Binkis.

Kuris Geresnis Prietelis, Doktoras Ar Kunigas?

"Vilnyje tilpo straipsnelis "Dievai ir jų tverėjai", parašytas A. M. Metelonio. Ar daug "Vilnius" skaitytojų atydžiai ir ištisai, — perskaitytą straipsnelį? Būtų labai pageidautina, kad tą straipsnelį atskirai perspausdintų lapelio formoje ir plačiai praplaintų tarp parapijonų savo kolonijose.

Lai parapijonai pamato kaip juos apgaudinėja visokias tikybių kunigai, rabiniai! Tikslu, išviliojimi sutaupytuo parapijonų. Tai savo rūšies tūkstančių-tūkstančiais metų senumo apgavinga — vylinga prekyba. Taip, dvasios (sielos) vadai nieko neduoda, o sutauptas atima. Nuogas atėjai į šį pasaulį, nuogas ir keliauk atgal.

Na žvilktrek į gydytoją —daktarą medicinos, jis tau žmogau nežada nei dangaus, nei peklos. Prailgina tau gyvenimo metus, sustabdo skausmus, suteikia tau energijos, ištvėrmės nugaletį gyvenimo našta (sunkumus kūno ir sielos). Priedan, pa jaunina ir suteikia norą linksmo, smaugaus gyvenimo. Ir už tą nereikalauja rankų bučiuoti, nei gyvenimo sutauptas atiduoti.

Dr. A. L. Graičiūnas.

Lietuvių Studentų Domei

Jeį yra lietuvių studentų Wisconsinio Univesitete, Madison, Wis., jiems patogiau šita butų apsigyvent pas lietuvius, "Vilnius" skaitytojus, Užsienius. Užsienietis turi dešimt kambarių išren-davojimui. Jiems smagiusia būty, jei pas juos apsigyvent lietuvių studentai.

Adresas: J. Užsienis, 315 North Francis st., Madison, Wisconsin.

Vietiniai Pranešimai

ROSELAND

Šiuomi pranešimo Roselando Moterų Klubas, kuris yra savarakiška ekstra sustačius pirmadienį, 25 d. rugpjūčio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Kultūros sėstainio, 10413 S. Michigan Ave.

Drauzės choro narės, arba katros prietarė choro, esd prašomos būtinai atėiti į susirinkimą, nes bus galutinai aptarta choro reikalai.

D. A. (23c25)

LIEUVIŲ KULTŪROS IR MENO RADIJO KLUBAS

Jūs žinote, kad radijo programų (šaliekams yra svarbus dalykas mūsų visuomeniniam gyvenime, todėl prašome jus pasinokėti savo mokėsi laikui. Metinė mokėsi — \$1.00. Mokėsi stuskit "Vilnius" adresu. Pažymėdami klubo vardą.

Prie kiekvienos progos bandykite gauti naują nartą. Nežiūrint, kad Kultūros ir Meno Klubas mitynų būna "Vilnius" sėstainio, 3116 S. Halsted St., kiekvieno mėnesio trečią sėradą, 7:30 v. Pin. sek. P. Mikulėnas.

Žagariečių Klubo Piknikas

Žagariečių Klubo piknikas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 24 d., Dan Smith darže. Ciceros Motery Choras užprašytas dainuoti, vadovystėje Dorothy Yuden. Tai paigi gera muzika šokiams. Rengimo komisija ir valdyba kviečia Žagariečius ir jų draugus atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Klubo susirinkimas nukeltas į rugšėjo 28 d. Taigi vietoj susirinkimo važiuokite į pikniką.

Komisija.

KALTINA ARMIJĄ

Eugene Lizen, menedžerius M. Lizen Manufacturing Co., 6834 South Chicago ir Miss M. Krause sustoję padėti automobilibus Lake Shore ir 23 st. Tuojaus prie jų pristatė du vyrai, vienas aukštas sviesiaplaukis, kitas juodaplaukis. Jie sulipė į jų automobilį ir pareikalavo pinigų. Juodaplaukis sako: "Aš galiuotis dėl šio įvykio. Bet aš buvau armijoje ir ji padarė mane toki, kad dabar turio gyventi iš plėšikavimo".

Atėmė iš abiejų žiedus, laikrodžius ir iš Lizen \$50. Viso jų grobis buvo \$1,400. Plėšikai atlikę savo misiją, pabėgo.

USED CAR PRICES SOAR—SAVE AND TURN IN EVERY DROP

REAL ESTATE FOR SALE

PARSIDUODA 2-ju flatu po 4 kambarius mūrinis namas su "bungalov" roof. Karšto vandens šiluma. Oak lyn. Tuojaus galima užimti vieni flats. Galit gauti morgiųjų nuosavininko.

Saukit: VIRGINIA 2495. (23)

PARSIDUODA FARMA

Ukė 40 akru geras žemės su moderniškas naujas būdinkais. Vieta yra ir nebrangi. O kas turite namą Chicago ir norite išmokyti ant ukės, galėsite ją parduoti. Susitarime. Kreipkitės: VICTORY 7325. (20c23)

PARSIDUODA RAKANDAI

5-kiu kambarių, pilnas įrengimas. Visus kurtu ir tik dalį. Viskas geru kokybe. Galima matyti bile dieną po 7-ai val. vakaro arba paaukite po 6-šiu VEILINGTON 0455. Frank Salkinas, 695 W. Barry Ave. (20c26)

PARSIDUODA Ceverkyų Taisyms Mašinerija.

J. Dolek 345 S. Lituania (19c23)

Vietiniai Pranešimai

ROSELAND Šiuomi pranešimo Roselando Moterų Klubas, kuris yra savarakiška ekstra sustačius pirmadienį, 25 d. rugpjūčio, 7:30 val. vakare, Lietuvių Kultūros sėstainio, 10413 S. Michigan Ave.

Drauzės choro narės, arba katros prietarė choro, esd prašomos būtinai atėiti į susirinkimą, nes bus galutinai aptarta choro reikalai.

D. A. (23c25)

LIEUVIŲ KULTŪROS IR MENO RADIJO KLUBAS

Jūs žinote, kad radijo programų (šaliekams yra svarbus dalykas mūsų visuomeniniam gyvenime, todėl prašome jus pasinokėti savo mokėsi laikui. Metinė mokėsi — \$1.00. Mokėsi stuskit "Vilnius" adresu. Pažymėdami klubo vardą.

HELP WANTED—MALE

REIKIA AUTOMOBILIŲ, BUSŲ IR TROKŲ MECHANIKŲ Kurie nori nuolatino darbo. GERA ALGA. Mokam už atostogas ir už išlikimą iš darbo dėl ligos priezasties, ir t.t. GREYHOUND BUS LINES 576 E. 34th Place OAK 7304

REIKALINGI "Beef or veal boner." Tai paigi "calf skinner" dirbt "piece-work" arba nuolat nu dienu. Edward Kohn Co. 3843 S. Emerald Avenue

REIKALINGAS PORTERIS ir abalini patarnautojas TAVERNŲ 1148 W. 79th Street (22c25)

Pajieškojimas

Pajieškau mano sesers dukterus Gu-rauskaitės. Sesuo iš Lietuvos Tėsių apskr. Sedos parapijos, Grūdžių kaimo. Mano sesuo Stancijė apidėsius su Gurskiu; gyveno Detroit, Mich. West Side, Girdėjau, kad tu-rėjo dukterį. Turiu labai svarbių reikalų, noriu susitikti. Kas girdėjęs ar žino apie ją, praneškit man; arba patį pranešk man. Aš esu tavo dėdė Julijonas Stomis, 675 N. Main St., Montello, Mass. (22c25)

PASIKLAUSYKITE BUDRIKORADIO PROGRAMUS

Sekmad. WCFL Studios 9:30 val. vak. Ketvirtad. WHFC Studios 7:00 val. vak.

BUDRIKO KRAUTUVEJE visuom. mat rastie geriausios kokybės BAKANDIS, RADIOS ir JEWELRY, prieliamiausiais kainomis ir visuomet mandagu patarnavima. Atsilankykite.

VISI DEPARTAMENTAI PATALPINTI VIENAME BALTAME NAME Krautuvė atdara kiekvieną dieną. Visuos met atdara vakarais. — Pirmadienis ir Ketvirtadienis iki 9-tai val.

JOS. F. BUDRIK, Inc 3241 So. Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel.—CALUMET 7237

Smarkus Juokdarys

Jeį juis, vyruklai, norite žinoti, kas yra "Highball", nueikite į KEW'S KLUBA.

Kenstavičiai

718 W. 31st St. VICTORY 6840

PASTABA

Vakar dienos skelbime Liet. Amer. Biznierių Organizacijos of Cook County, kur buvo pasakyta, kad piknikas įvyks rugpjūčio 31 diena turėjo būti 24 d. Tad atsiprašome už šį technišką klaidą. Adm.

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LaFayette 3210 Res. Tel. REPUBLIC 0054 Jeigu netulpaile — Sauk KEDDIE 2868 VALANDOS: Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet, ir nuo 6 iki 9 val. vakarais Trečiadienio vakarais ir Sekmadieniais pagal susitarimą.

DR. V. A. SIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS PRITAIKO AKINIUS 744 W. 35th Street Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9 Pirmadienis tik 2 iki 4. Šventadienis 11-12.

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare; Nedėl., Sered., Subat. vakarais tik pagal sutartį.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso valandos: 1-3 ir 6-8:30 P. M. Trečiadienis pagal sutartį.

DR. BERTASH

756 West 35th Street (Kamp. 35th ir S. Halsted St.) Valand.:—1 iki 3, ir 6:30 iki 8:30 P. M. Trečiadi. ir Šeštadi. nuo 1 iki 3 popiet. Rez. 4826 S. Kimbark

DR. A. K. BUTKO

LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Phone Yards 7772

DR. B. C. BRUZAS

DENTISTAS 4003 Archer Avenue (Arti California Ave.) VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadienis susitarus. Phone Yards 2248

DR. C. Z. VEZEL

DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryte iki 8 vak. Trečiadi. susitarus.

Geriausia Proga

Jeį turite pardavimui namą, žemę, ar ūkį, tai skelbkitės "Vilnyje", — turėsite paslaimes. Tai paigi jei nori gauti darbininką ar darbininkę, — paskelbkite "Vilnyje". Būtinai reikalais kreipkitės "Vilnius" Administracijoje 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. SVARBU ORGANIZACIJOMS IR PAVIENIAMS Jeį turite bile kokių spaudos darbu ir norite, kad būtų greitai atliktas, kreipkitės į Darbininkų Spaustuvę, — greitai gausite darbu. 3116 South Halsted Street Chicago 8, Ill. Tel. VICTORY 3286

THAT'S ENOUGH TO MAKE 750,000 POUNDS OF SOAP

THAT'S ENOUGH TO MAKE 750,000 POUNDS OF SOAP KEEP IT UP.